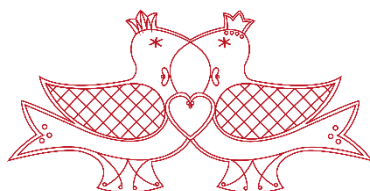

PÉCSI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM
BERZE NAGY JÁNOS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI
ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM
I. Nevelési Program

Jóváhagyta:

Fenntartó

PÉCS

2025

TARTALOM

Tartalom.....	2
I. Az intézmény főbb adatai.....	4
A pedagógiai program jogszabályi háttere	4
II. Az intézmény küldetésnyilatkozata.....	5
II.1. A magyarországi református egyház köznevelési intézményeinek közös nevelési célkitűzései.....	5
II.2. Intézményünk vezérigéje	6
Ami igei jelmondatunkból következik	6
II.3. Az intézmény jövőképe.....	7
III. Az Alapfokú Művészeti Iskola jövőképe	8
III.1. Az Alapfokú Művészeti Iskola szerepe a települések életében.....	8
IV. NEVELÉSI PROGRAM	8
IV.1. Nevelési programunk alapjai: emberképünk, értékeink, alapelveink.....	8
Bibliai emberképünk	9
Pedagógiai értékeink, alapelveink	10
Intézményi nevelő-oktatómunkánk céljai, feladatai	11
Intézményi elvárásaink a gyermekek, tanulók nevelése-oktatása terén kifejtett tevékenységeinkben.....	13
IV.2. A művészeti nevelés – oktatás alapelvei	14
Az iskola célkitűzése	15
Az iskola feladatainak meghatározása.....	15
IV.3. A pedagógiai feladatok ellátása	16
A pedagógus feladatai.....	16
Művésztanár	17
Az osztályfőnöki munka.....	18
Tanszakvezető művésztanár	19
IV.4. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai, eszközei	19
Differenciált oktatás	19
Speciális munkaformák	19
Projekt módszer.....	19
Kooperatív tanulás.....	21
Drámapedagógia.....	21
Improvizáció.....	21
Múzeumpedagógia	21
Nevelési eszközök.....	22
Oktatási eszközök biztosítása:.....	22
Szolgáltatások biztosítása:.....	22
Versenyek.....	22
Továbbtanulás	22
IV.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	23
Osztályfőnöki munka	25
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	27
IV.6. Tehetség gondozás feladatai	29
Tehetségpont	29
A Tehetségfogalom meghatározása.....	31
A program pedagógiai pszichológiai alapelvei:	31
Tehetség azonosítás.....	32

Tehetségek gondozása.....	32
IV.7. Hátrányos helyzet kompenzálása, gyermek és ifjúságvédelem.....	33
A hátránnyal indulók nevelésének feladatai.....	33
IV.8. Egészségnevelési program.....	35
IV.9. Környezeti nevelés programja	35
A szülők, tanulók, pedagógusok és az iskola partnerei közötti kapcsolattartás formái.....	37
Közösség fejlődésének segítése.....	38
A szülői kapcsolattartás formái intézményünkben.....	38
A tanulói kapcsolattartás formái iskoláinkban	38
A tanulóközösségekre vonatkozó általános rendszabályok.....	39
A tanulók iskolai döntéshozatalban való részvételi jogának gyakorlása.....	39
A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái	39
A partnerekkel való együttműködés rendje.....	41
Külső partneri kapcsolatok	42
IV.10. A tanulói jogviszony létesítése, megszüntetése.....	43
A belépés feltételei.....	43
A felvétel rendje	43
A tanuló jogviszony megszűnése	43
□ Kimaradással szűnik meg a tanulói jogviszony a szülő (gondviselő) írásban benyújtott kérel	43
Más alapfokú művészeti iskolából érkező tanulók átvétele történhet:	43
IV.11. A tanulmányok alatti értékelések és vizsgák szabályai	44
Értékelés.....	44
Vizsgák.....	45
Előmenetel.....	45
Művészeti alap- és záróvizsgára bocsátás feltételei.....	45
V. HELYI TANTERVEK.....	47
VII. Záradék	48

I. AZ INTÉZMÉNY FŐBB ADATAI

- Pécsi Református Kollégium Gimnáziuma, Technikuma, Szakképző Iskolája, Általános Iskolája, Óvodája, Alapfokú Művészeti Iskolája és Diákotthona
- Az intézmény rövid neve: Pécsi Református Kollégium
- Alapító és fenntartó: Baranyai Református Egyházmegye
- Az intézmény alapításának éve: 1992.
- A tagintézmény alapításának éve: 2019.
- Székhelye: 7630 Pécs, Engel János József utca 15.
- OM azonosító: 027 413
- A tagintézmény neve: Pécsi Református Kollégium Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskolája
- Székhelye: 7630 Pécs, Engel János József utca 11.
- Intézmény-tagintézmény típusa: alapfokú művészeti iskola
- Alaptevékenysége: művészeti oktatás
- Alapfokú művészetoktatás indításának időpontja: 2019. szeptember 1.
- Képző- és iparművészet ág tanszakai: Képzőművészet, Grafika és festészet, Környezet és kézműveskultúra, Szobrászat és kerámia
- Népművészeti ág tanszakai: Faműves, Fazekas, Népi bőrműves, Népi textilműves, Szálasanyag
- Táncművészeti ág tanszakai: Néptánc, Társastánc, Kortársztánc, Moderntánc
- Zeneművészeti ág, népzene műfaj tanszakai: Vonós és tekerő, Fafúvós, Pengetős, Vokális
- Színművészet-bábművészeti ág tanszakai: Színjáték, Bábjáték
- Évfolyamok száma: 12
- Tagintézménybe felvehető tanulólétszám: Alapító okirat szerint telephelyenként és tanévenként változó
- Telephelyek száma: Alapító okirat szerint tanévenként változó

A pedagógiai program jogszabályi háttere

A közneveléssel kapcsolatos általános jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életútjáról és a 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életútjáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Az alapfokú művészetoktatási intézmények struktúrájával, cél- és feladatrendszerével, tartalmi szabályozásával kapcsolatos jogszabály:

- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete (NAT) 2. melléklete

Az intézmény tanszakainak elnevezései: *környezet- és kézműves kultúra, képzőművészet, grafika és festészet, fotó és film, szobrászat és kerámia, néptánc, népzene, színjáték, bábjáték*. A 2021/2022-es tanévtől bevezetésre került a *népművészeti ág, melynek tanszakai: népi játék, faműves, fazekas, népi bőrműves, népi textilműves, szálasanyag*.

II. AZ INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA

II.1. A magyarországi református egyház köznevelési intézményeinek közös nevelési célkitűzései

A Magyarországi Református Egyház – Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, tagjai igényének megfelelően, Magyarország Alaptörvénye és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismeret- és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján – köznevelési intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A református köznevelési intézményekben a nevelés és az oktatás – figyelemmel az állami iskolák és az önkormányzati óvodák követelményeire, továbbá a magyar református iskolák autonóm életéből és hagyományaiból következő művelődési anyagra – Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátében megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „... *tegyetek tanítványokká minden népeket...*” (Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermekük keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, „*hogy ha majd felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt*”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat. A keresztyén pedagógusok elfogadják a gyermekek különbözőségét, azokra építve, adják át tudásukat, ugyanakkor az elfogadást az együvé tartozást magatartásával is tanítja.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét Hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.
- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy
 - Kiben és miért hisznek;
 - Képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni;
 - Törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására. Jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére. A valódi értékek felismerésére és tisztelésére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik megismerésére, elfogadására és segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház, iskoláiban a **nem református vallású diákokat** öntudatos magyar keresztyéneké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A református iskola úgy tudja elérni fenti nevelési céljait, hogy

- megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival;
- a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja;
- hitéletének közösségi alkalmai révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít;
- növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét;
- növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára;
- a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre;
- a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét;
- gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út;
- rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a feladata, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelő erejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

II.2. Intézményünk vezérigéje

„Íme, én elküldelek titeket, mint juhokat a farkasok közé: legyetek azért okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok!” (Mt 10,16)

Ami igei jelmondatunkból következik

A Pécsi Református Kollégium igei jelmondata a lehető legtágabb értelmezési keretbe helyezi nevelőmunkánkat. Krisztustól kapott elhívásunk az öröklét felé vonz, ugyanakkor az evilági életben is segít eligazodnunk. A Mt 10,16-ban megfogalmazott „kis” missziói parancsból az alábbi alapelemeit érthetjük meg pedagógiai rendszerünknek.

- Krisztustól elfogadott küldetésünkkel három további fontos szempontot kapunk a missziói parancsban: a tanítvánnyá tétel feladatát **bölcsen, szelíden, szeretettel** tudjuk **hatékonyan és hitelesen** teljesíteni.
- A **bölcsesség** a nevelésben azt a körültekintő, tudatos hozzáállást és alkalmazott szakmai tudást jelenti, amellyel a gyermeket „a neki megfelelő módon” neveljük. Ennek jegyében **tudjuk, hogy mit** (tudástartalom, tananyag), **kinek** (egyéni, eltérő adottságok és karakter, szociális háttér), **hogyan** (pedagógiai módszertan és szakmódszertan), **mivel** (pedagógiai eszköztár), és **mikor** (pedagógiai tervezés, életkori sajátosságok és egyéni érési idő, fokozatosság, lépcsőzetesség) **tanítunk**. Ez tudatos tervezőmunkát és önreflexiót, a tanulói szükségletek iránti odafigyelést (reflektivitást), a pedagógiai folyamatok megfelelő időbeli ütemezését, vezetését, mérését és értékelését, összességében egész pedagógiai rendszerünk elemeinek egymásra épülését feltételezi.
- Mindemellett, pedagógiai munkánknak a tanítástól elválaszthatatlan nevelési részében a „mi a jó és mi a rossz, mi a helyes és mi a helytelen?” **alapvető etikai kérdésekre** világos válaszokat, eligazodási pontokat keresünk, követünk és adunk gyermekeinkkel együtt. Nevelési normáinkat következetesen, igazságosan és méltányosan érvényesítjük.
- A **szelídség** a nevelésben azt az (Isten iránt engedelmes) értékválasztást jelenti, amely a bátorítás – fékezés, jutalmazás – elmarasztalás örök pedagógiai kettősségében az elsőbbséget a **pozitív nevelési eszközöknek** adja, úgy, mint,

megértés, elfogadás, az egyéni fejlesztés felé haladó differenciálás, motiválás, facilitálás, fejlesztő értékelés, dicséret. Természetesen a nevelői bölcsesség jegyében rendelkezünk kell a **fegyelmezés**, a korrekció, a felelősségre vonás pedagógiai eszköztárával is, ám annak elemeit csak végső esetben alkalmazzuk, ha már a támogató eszközeink eredménytelennek bizonyultak. Azonban, ebből az eszköztárból is törekszünk a konfliktusfeloldó, együttműködésre épülő, új motiváció felé terelő (pozitív fegyelmezési) módszerek megválasztására.

- Szelidségünk a nevelési partnerek iránt tanúsított egyértelmű, ugyanakkor nyílt, türelmes, támogató, segítő, **együttműködő magatartást** teszi számunkra követendővé. A köznevelés szolgálata **rugalmasságot, alázatot, átláthatóságot és készségességet** vár el tőlünk. A szelíd pedagógusi attitűd egyben a leghatékonyabb fellépés záloga („a szelíd nyelv csontot tör”). Saját (mégoly jogos) indulataink kezelése, a türelem a kulcs a gyermekek indulatainak kezeléséhez („Jobb a hosszútűró az erősnél, és aki uralkodik a maga indulatán, annál, aki várost vesz be.”)
- Harmadsorban, a bölcs és szelíd nevelési légkört át kell járnia annak a **szeretetteljes lelkületnek**, amely nélkül a keresztyén nevelési intézmény lélektelen, rideg, és üres maradna.
- A tanítvánnyá tétel annak az evangéliumnak a hétköznapi közvetítésére épül, amely az embert a maga valójában kész elfogadni, és életét megújítani: „*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*” (Jn 3,16)

II.3. Az intézmény jövőképe

Intézményi jövőképünket Pedagógiai Programunk tervezési tartamára, tehát a bevezetéstől számított felmenet időszakára, vagyis 3-12 éves intervallumra fogalmazzuk meg. Egy köznevelési intézmény valós jövőképe a múltjában és a jelenében kezdődött küldetésében gyökerezik, és a mindkettőt meghatározó, alapvető nevelési értékek és célok vezérlik. Elemeit azok a tartalmi, formai, minőségi és mennyiségi tényezők alkotják, amelyek együttesen mind a rövid, mind a közép- és hosszú távú tervezési szakaszokban meghatározzák az intézmény működését.

Jövőképünk területeit az intézményi identitás, a nevelési tartalmak szabályozása és megvalósítása, a minőség- és szervezetfejlesztés, valamint a kapcsolati háló vonatkozásában határoljuk el, majd pedig a mennyiségi és minőségi mutatók (eredmény-mutatók) szerint taglaljuk tovább.

- Ápoljuk a már meghonosodott intézményi identitásunkat és hagyományainkat, és azokat – a magyar református kolégiumi nevelés szélesebb tradíciós bázisán – új elemekkel gazdagítjuk. Az intézményi identitás és hagyománykincs megőrzését és továbbfejlesztését valamennyi alapvető dokumentumunkban előírjuk, a Pedagógiai Programtól az éves munkatervig, a tanév helyi rendjéig. Az előírt feladatok teljesülését a tanévenkénti intézményi beszámolóban dokumentáljuk.
- A Helyi Pedagógiai Programban (HPP) lefektetett alapértékeket, alapvető célokat, feladatokat eljárásokat és módszereket folyamatosan összhangban tartva valósítjuk meg nevelési programunkat. A PP Helyi Tanterv részét a nemzeti tartalomszabályozás (NAT, Kerettantervek) megvalósításával, a jogszabályokban formába öntött nevelési célok és tudástartalmak alábontásával. A központi szabályozásban szabadon hagyott tartalmakat az intézményi identitásunknak megfelelő, sajátos nevelési céljainkat szolgáló helyi tartalommal töltjük meg.
- Szervezeti struktúránkat folyamatosan fejlesztjük és bővítjük – a református, keresztyén intézményi nevelés iránti, felmért társadalmi igényeknek, elvárásoknak és elégedettségnek megfelelően. Ez egyúttal a minőségfejlesztés garanciája. Ebben irányadónak tekintjük az intézményfenntartó Baranyai Református Egyházmegye területi szervezettségét, a református, keresztyén családok – helyben ténylegesen létező vagy megszervezhető, - intézményi nevelés iránti igényeinek feltárását és kielégítését, valamint a fenntartói és partneri elvárások, igények és elégedettségmérések dokumentumait.
- Intézményi kapcsolatrendszerünket az intézményi feladatellátás céljaihoz rendeltén működtetjük és tovább fejlesztjük – a helyben, térségben, a Kárpát-medencében megvalósuló, valamint történelmi határainkon túlterjedő, két- és többoldalú partneri együttműködések keretében. Partnerhálónk tényleges fejlődését ahhoz mérjük, hogy együttműködéseink tartalmi mélysége, tartóssága és hasznossága terén – az erre a célra fordítható erőforrásaink és a célszerűség keretein belül – előre haladjunk.

III. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA JÖVŐKÉPE

A Művészeti Iskolában nem csak a jövő művészeit neveljük, hanem segítjük gyermekeinket, hogy a kor változó szituációira érzékenyen reagálni tudó, zeneileg, vizuálisan és a néptáncművészet terén művelt, kreatív felnőttekké válhassanak. Hozzájárulunk, hogy kulturális múltunk ismeretanyagára építve képesek legyenek saját környezetüket és jövőjüket tudatosan, megfelelő minőségben formálni.

Kialakítottuk egyéni arculatunkat, mely a magyar népi hagyományok ápolásával, megőrzésével hozzájárul nemzeti identitásunk megőrzéséhez, a hagyománytisztelet megteremtéséhez.

A gyermekközpontúság, a helyi igényekhez való nagymérvű alkalmazkodás miatt a gyerekek és szülők szívesen választják képzéseinket. A helyben történő oktatás a művészeti nevelést teszi hozzáférhetővé több vidéki településen.

Demokratikus vezetési elveken alapuló irányítás, baráti légkör jellemzi intézményünket, melyben fiatalos, aktív, egymás munkája és a szakterület korszerű módszerei iránt érdeklődő, felkészült, magát folyamatosan továbbképző tanári kar a biztosítéka eredményes tevékenységünknek.

Nyitottak és naprakészek vagyunk a művészeti élet aktuális programjai, kérdései iránt. A bizonyítványon túl orientációt biztosítunk a szakirányú középiskola, felsőoktatás, és a felnőtt művészeti együttesek irányába. Gyermekeink szabadidejének hasznos és tartalmas eltöltésére nyújtunk mintákat táborok, iskolán kívüli alkalmak szervezésével.

Iskolánk szerteágazó kapcsolatkörrrel rendelkezik, nyitott a városi és helyi önkormányzatok, kulturális intézmények, galériák felé. Bekapcsolódik az országos, regionális, megyei, helyi és iskolai rendezvényekbe. Növendékeink, csoportjaink rendszeresen szerepelnek fesztiválokon, kiállításokon, rajzpályázatokon.

III.1. Az Alapfokú Művészeti Iskola szerepe a települések életében

Pécs városa a művészeti képzés területén igen színes kínálattal rendelkezik. Intézményünk hiánypótló szerepet tölt be, amikor a népművészeti nevelést és oktatást vállalja föl. Baranya megyében élő általános és középiskolai korosztály számára lehetőségként kínáljuk, hogy a magyar népi kultúra értékeinek ápolását tudatosan föl vállalhassák, sajátos önkifejezésként sajátíthassák el a négy művészeti ág (zeneművészeti, képzőművészeti, táncművészeti, színművészeti ág) formanyelvét.

Növendékeink számára a továbbtanulásban is segítséget nyújt az itt folyó oktatás, amennyiben a tanszakoknak megfelelő művészetoktatási intézményekben kívánják folytatni tanulmányaikat, mert az itt szerzett ismeretek hozzájárulnak a felvételi követelmények sikeres teljesítéséhez.

Növendékeink részt vehetnek megyei, országos és nemzetközi bemutatókon, ezzel is öregbítve a régió jó hírét, egyúttal más együttesek, szólisták, kiállítók munkáiból is sokat tanulhatnak.

Eredményes és jó együttműködésre törekszünk a város és a régió iskoláival, kulturális intézményeivel, melynek eredményeként növendékeink szereplésükkel, kiállításaiikkal, bemutatóikkal színesíthetik azok ünnepségeit, részt vehetnek közösségi életükben.

IV. NEVELÉSI PROGRAM

IV.1. Nevelési programunk alapjai: emberképünk, értékeink, alapelveink

A pedagógiai program nevelési programjának feladata, hogy előírja a helyi intézményi nevelés alapvető elveit, céljait, módszereit, eszközeit, formáit. Ez a normatív alapidokumentum egyben a helyi tartalomszabályozás, a helyi tanterv pedagógiai alapvetése.

Az intézményi nevelés színtere a közösségi (társadalmi) gondoskodásból megszervezett jóléti alrendszer, a köznevelés-közü oktatás helyi egysége, a művészeti iskola az óvoda, iskola, kollégium,

A hatékony és hiteles keresztyén intézményi nevelésben a pedagógiai és a lelki-hitvallási tartalom szorosan összekapcsolód-
nak. A hittartalmak nem kiegészítik, hanem áthatják a pedagógiai elveket és gyakorlatot. Alapvető pedagógiai értékeinket és
elveinket a Szentírás tanításán alapuló, református keresztyén hitünkől merítjük.

Mint minden humántudománynak, a pedagógiának is az emberkép a kulcsa. A keresztyén pedagógia a bibliai emberképre
épül. Ennek forrása Istennek a Szentírásban közölt és Krisztusban megtestesült ígéje, a kijelentés (kinyilatkoztatás).

Bibliai emberképünk

A Szentírásból, valamint az arra épülő hitvallási irataink (Heidelbergi Káté, Második Helvét Hitvallás) tanítása alapján a
következő fontos tényeket ismerhetjük meg az emberről:

- az ember Isten képmására teremtet, személyiséggel és méltósággal felruházott, egyedi és páratlan, szellemi lénynek elhivatott teremtmény, ezáltal lényege szerint különbözik a többi teremtménytől;
- a föld porából való: biológiai létezése ezer szállal kötődik a teremtménytársakhoz és a teremtet világ alkotóelemei-
hez;
- Isten Lelke, teremtménytársaival együtt keltette életre: testi-lelki-szellemi és közösségi dimenzióban, társaslényként élhet teljes életet;
- létezésével mandátumot (megbízást), hivatást, életcélt kapott: a földi létben saját élete kibontakoztatására, társas kör-
nyezete iránti hasznosságra, a teremtet környezet megóvására, felvirágoztatására, a jövőben pedig a Krisz-
tusban elkészített mennyei öröksége elnyerésére;
- az ember létproblémái egy közös okra vezethetők vissza: az Istentől való elidegenedésre (bűneset és eredendő bűn),
amely torzulásokat és zavarokat idéz elő személyisége fejlődésében és emberi kapcsolataiban és a végső elveszéssel
(kárhozat) fenyeget;
- minden ember elveszett, és „híjával van Isten dicsőségének”, ugyanakkor megváltást nyerhet Jézus Krisztus által.
Ezt a kedvezményt (jótétet) a megigazulás, a megtérés, az újjászületés, a megszentelődés és az örökélet, egy-
szóval, a megújulás útján nyerhetik el némelyek; ezen az úton Isten Igéje és Isten Szentlelke vezeti belső nevelőként,
a lelkiismeret szavát az evangéliummal megtisztítva;
- ugyanakkor a megújított ember is rászorul a tanácsadásra, vezetésre, mivel a „mindnyájan Istentől tanítottak lesznek”
prófétai ígéret egészen majd csak az új teremtés világában teljesül –, „a belső megvilágosítás nem teszi szükségtelessé
a tanítást”. Másrészt, mindenki, különösen a fejlődő gyermek, magától legfeljebb megsejtheti, de bizonyosan nem
tudhatja, mi a jó és mi a rossz, mi az igaz és mi nem igaz; ezért mindenkinek nevelői közreműködésre van szüksége
egészséges fejlődéséhez;
- Isten minden ember életéről atyai módon gondoskodik. Ennek a gondviselésnek része minden egyes gyermeknek a
neveléshez és az élet kibontakoztatásához fűződő (természetes) joga. Ezt a jogot Nemzeti Alaptörvényünk is ki-
mondja;
- az új teremtésben megújult embert Jézus Krisztusban ismerjük meg. Példának tekintjük a gyermek Jézus bibliai jel-
lemrajzát. Ezekben az alábbi vonásokat találjuk:
 - = Isten dolgai iránt fogékony, érdeklődő,
 - = hallgatja és kérdezi a tanítómestereket,
 - = csodálatot kelt értelmével és feleleteivel,
 - = engedelmes a szüleinek,
 - = fejlődik testben és lélekben, Isten és emberek előtt való kedvességben.
- Végül, a keresztyén pedagógia az embert két idősíkból szemléli: a földi lét és az örökkévalóság szempontjai szerint.
E két idői dimenzió együttes szem előtt tartása határozza meg pedagógiai alapértékeinket.

Pedagógiai értékeink, alapelveink

A fentiek alapján a nevelésben az alábbi értékeket és alapelveket tartjuk fontosnak.

A személyi elv

A keresztyén nevelés **személyre szabott**, mivel az istenképűnek teremtett ember személyiség, egyedi, fölcserélhetetlen, méltósággal felruházott szellemi lény. A személyelvű (perszonalista) keresztyén gondolkodásból következően az egyéni nevelési célokra irányuló, és egyéni bánásmódon alapuló pedagógiai elveket és gyakorlatot részesítjük előnyben.

Az egészlegesség elve

A keresztyén nevelés a teljes ember fejlődését és kibontakozását tekinti céljának. Életműködésünket testi, lelki (pszichés és spirituális), fizikai, szellemi és szociális folyamatok kölcsönhatásában fejtjük ki. Mindez együtt az egészleges nevelést teszi szükségessé. Ennek megfelelően nem agyakat, még csak nem is tananyagot tanítunk, hanem a teljes személyiség fejlesztésére törekszünk. Ennek jegyében a tudást és a hitet sem egymást kizáró, hanem erősítő értékeknek tekintjük, mivel mindkettőre szükségünk van Isten és önmagunk megismeréséhez.

A szociális elv

Az ember szociális lény, akinek a létcélja társas kapcsolataiban valósul meg, családi, baráti, gyülekezeti, települési, nemzeti, kulturális közösségekben. Közösségalkotó személyiség formálására törekszünk, közösségi keretekben (tanulócsoport, osztálycsoport, iskolai, kollégiumi közösség) nevelünk.

A hivatáselv

A keresztyén pedagógus hivatásának elkötelezett, mivel elhívását a nevelő szolgálatra Istentől kapta, hivatásának gyakorlását pedig a közösség bízta rá (társadalmi, képzőhelyi és fogadó intézményi közösség). A keresztyén nevelőintézmény a pedagógiának szuverenitást, a pedagógusnak, a jogszabályban biztosított mértéken felül is, nagyfokú önállóságot ad – a nevelőtestület, a vezetők és a nevelés-oktatásügy állami, szakmai ellenőrzése mellett.

A pedagógus-kompetenciák fejlesztésének elve

A keresztyén pedagógus elhivatott, lelkiismeretes. Ezért szakmai felkészültségét, kompetenciáit frissen tartja, bővíti, folyamatosan megújítja. Isten ígéje és az igazság örökérvényű, ugyanakkor a tudásunk részleges, a nevelés terét alakító környezetünk, a világ pedig folyamatosan változik. Ezért már a reformáció is hangsúlyozta, hogy a hitben és a tudományban folyamatos megújulásra és többre törekvésre van szükség.

A patria potestas (szülői fennhatóság) elve

A nevelés elsődleges és természetes tere a család. A gyermeknevelés felelősségét a teremtés rendje átruházhatatlanul helyezi a szülők vállára. Ezt a felelősséget csak a szülők hiányában vagy a nevelésben való akadályozottságuk esetén, jogszerű eljárásban veheti át más személy, intézmény. Ugyanakkor tudjuk, hogy a család intézménye válságba került, ezért az óvodának, iskolának, kollégiumnak szociális feladatokat is be kell töltenie a családdal együttműködve, a család feladatait kisegítve. (Ld. Küldetésnyilatkozat!)

A pedagógiai partnerség elve

A nevelés akkor hatékony, ha annak családi és intézményi szereplői együttműködnek; fontosnak tartjuk a pedagógusok, a segítő szakmacsoport szakemberei (iskolalelkész, iskolapszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, gyermekvédelmi felügyelő, stb.) egymással és a szülőkkel való közös gondolkodását, a nevelési kérdések megbeszélését, a gyermekkel,

fiatallal kapcsolatos, kölcsönös és rendszeres tájékoztatást, együttműködést, tisztázva és szétválasztva a szülői és nevelői felelősségi köröket és kompetenciákat.

A gyermekorientált nevelés elve

A gyermekközpontú nevelés helyett a gyermekorientált (gyermekre figyelő, rá alkalmazott) nevelést tartjuk kívánatosnak. Ez szolgálja a gyermek egészséges fejlődését („neveld a gyermeket a neki megfelelő módon!”). A gyermekre figyelő (reflektív) oktató-nevelőmunka arra irányul, hogy a növendéknek mire van szüksége, és ehhez választja meg a tudásközvetítés tartalmait, nevelési módszereit, eszközeit.

A pedagógiai egység és hitelesség elve

A vezetés, a pedagógus, a nevelői közösség a nevelési célokat egységes elvek szerint, következetes, közös gyakorlat kialakításával érvényesíti, amelyben az oktatási és a nevelési célok, ill. a nevelőmunka és a példamutatás összetartoznak. A hatékony fejlesztőmunka a tartalom (tananyag), a módszerek (általános pedagógiai módszertan és szakmódszertan), eszközök (taneszközök folyamatos, tervszerű fejlesztése) és a formák (tanulásszervezés, oktatásszervezés, tanügyigazgatás) egységét is megkívánja. Az intézmény nevelési gyakorlatával hitelesíti a pedagógiai programjában leírottakat. Végül, pedagógiai egységünk azt is jelenti, hogy nevelés időszakát annak minden fokán lépcsőzetes, egymásra épülő folyamatnak tekintjük, amelyet az óvodától az érettségiig törekszünk végigvezetni.

A nyitottság elve

A keresztyén nevelés nyitott más pedagógiai javaslatokra, módszerekre, kritikusan értékelve azok világnézeti hátterét, pszichológiai és nevelési hatását. A Szentlélek bölcsessége a világban is érvényesül, ott, ahol mások javára dolgoznak jóakaratú, elkötelezett szakemberek. Továbbá, keresztyén voltunk nem jelent mindentudást, ezért szakmai alázattal készek vagyunk újat tanulni, és pedagógiai kérdéseket érdemben és nyíltan megvitatni másokkal.

A társadalmi részvétel és felelősség elve

Nevelőmunkánkat nem elszigetelten végezzük, hanem a köznevelés, mint közszolgálat résztvevőiként, a társadalmi nyilvánosság fókuszában. A szektákkal szemben, történelmi egyházi intézmény alkalmazottaiként elfogadjuk és alkalmazzuk a közjó érdekében tett állami intézkedéseket és a köznevelésre vonatkozó jogszabályokat. Társadalmi részvételünk abban is kifejeződik, hogy intézményünk jórészt állami támogatásokból működik, ezért átláthatóan, ellenőrizhetően, a nagyobb közöség iránti felelősséggel végezzük nevelőmunkánkat.

Intézményi nevelő-oktatómunkánk céljai, feladatai

Nevelőmunkánkat értékeink határozzák meg, céljainkat keresztyén életfelfogásunk, pedagógiai hitvallásunk és a ránk vonatkozó állami és egyházi szabályok együttes elvárásai alakítják. Ezek alapján nevelőmunkánkat a következő célok vezérlik:

- a kisgyermek, gyermek, fiatal teljes személyiségének megszólítása, vezetése, támogatása, fejlesztése; egyszerre kell elősegítenünk értelmi és érzelmi intelligenciájuk, pszichés, fizikai és spirituális, valamint szociális képességeik fejlődését (komplex fejlesztés).
- Ehhez meg kell nyernünk növendékeink együttműködését, akaratát, cselekvő részvételét a tanulási – nevelési folyamatban. A paidagogia, vagyis a gyermekvezetés azt jelenti, hogy együtt tesszük meg velük azt az utat, amely az érdeklődés felkeltésétől az önálló, aktív, hatékony és elkötelezett tanuláshoz vezet.
- Fontos a kisgyermek, gyermek, fiatal által is érezhető szeretetteljes, befogadó, elfogadó, támogató, motiváló, biztató, segítő légkör kialakítása a nevelőmunka valamennyi színterén, amelyben a pedagógusnak kezdeményező, irányító szerepe van. Arra törekszünk, hogy a közösségben való részvételével, magatartásával, maga a növendék is alakítójává legyen ennek a légkörnek.

- A kisgyermek, gyermek, fiatal életkorának és egyéni képességeinek mértékéig az önállóság és a személyes felelősségvállalás egyensúlyának kialakítására törekszünk – minél előbb felsegítve őt a tudatos és önálló döntések lépcsőfokaira.
- Ebben a folyamatban nélkülözhetetlen az egyéni bánásmód (differenciált, fejlesztő figyelem és értékelés, mentorálás, egyéni törődés) a méltányosság és a normatív (mindenkire egyaránt vonatkozó), igazságos követelményrendszer érvényesítése – fontos cél e kettőnek az egyensúlyban tartása és a normák bensővé tétele (belátás, internalizáció, normakövetés).
- A tehetséggondozás és a kompetenciafejlesztés, felzárkóztatás egymással szorosan összefüggő két tevékenység-területünk (alkalmazásuk gyakran egyazon gyermek esetében együtt szükséges). Szem előtt tartjuk, hogy nincs átlagos gyerek, minden gyermek egyéni bánásmódot igényel. Ez a felismerés a mentorszemléletű pedagógiai attitűdöt (tanulásegítés és életsegítés, egyéni törődés és fejlesztés, esetkísérés) kívánja meg tőlünk.
- E tevékenységi körön belül irányadónak tekintjük, a gyermek, tanuló „kiemelt figyelmet igénylő” minősítését, mint jogszabályban leírt gyűjtőkategóriát, és élni kívánunk az egyes esetekhez tartozó fejlesztési eszközökkel.
- Nem hiányozhatnak nevelőmunkánkból az egészségfejlesztés fő területei (egészséges táplálkozás, rendszeres testmozgás, lelki egészség, egészségkultúra ismeretei), amelyeket az önmagunkért vállalt felelősségünk részeként gyakorlunk növendékeinkkel.
- Az egészséges és biztonságos életvezetés fontos alkotórésze az egészséges énkép, az Isten iránti hálaadáson és önismereten alapuló, helyes önértékelés; emellett gondoskodnunk kell az egyes területekhez kapcsolódó ismeretek átadásáról (háztartás – tudatos fogyasztói magatartás, pénzügyi, közlekedési, vállalkozási ismeretek, munkakultúra, pályorientáció).
- Alapvető nevelési feladatunknak tekintjük a derűs és kiegyensúlyozott kedély, a képzelőerő, és az értelmes tevékenységre, alkotómunkára és áldozatvállalásra ösztönző hajtóerő, tettvágy erősítését és a gyermek, tanuló, növendék tevékenységének támogatását. Ebben a teremtető és munkálkodó Isten képmása és partnere az alkotó gyermek, fiatal, aki az Ő dicsőségére, a közösség számára is hasznosan, tartalmasan tölti idejét.
- A digitális kompetenciák fejlesztését a tanulás, a közösséggyakorlás és a mindennapi élet segítőjeként, az eszközhasználati kultúra megalapozásaként tartjuk fontosnak. A digitális világ nem másítja meg az emberlét alapvető jellemzőit, pusztán a kommunikáció és az ismeretszerzés új csatornáit nyitja meg. A digitális tudást és a tudatos felhasználói magatartást fontos célnak tartjuk, ugyanakkor nem öncélt (XXI. századi idolt), hanem eszközt látunk benne, amelynek birtokba vételével együtt sem szabad elhagynunk a természetes, személyes, fizikai érintkezési és érzékelési módokat annak érdekében, hogy gyermekeink idegrendszerének és személyiségének egészséges fejlődését biztosítani tudjuk.
- Minden lehetséges formában igyekszünk bevonni a nevelőmunkába a művészetek befogadása és művelése által nyújtott élménybázist, amely a gyermekek és fiatalok értelmi, érzelmi, kreatív és esztétikai kompetenciáinak, továbbá szenzomotoros, manuális készségeinek a komplex fejlesztését nyújtja. Emellett távol tartja növendékeinket a lelki elszívárosodástól, vagy épp a túlpörgéstől, és az ezek nyomában járó devianciaformáktól (netfüggés, bullying, droghasználat, szerencsejáték-függőség, csellengés, stb.).
- Szem előtt tartjuk, hogy a játék is, mint sajátos munkaforma, része a tanítási-tanulási folyamatnak, amely nemcsak a kisgyermekkorban, hanem a későbbi életszakaszokon is hasznos eszköze növendékeink bevonásának, mozgósításának, tevékenykedtetésének, kreativitásuk, és kooperatív készségük fejlesztésének. Ezért tág teret adunk az élménypedagógiai módszerek alkalmazásának.
- A kisgyermek, gyermek, fiatalok érzelmi intelligenciáját, kapcsolódási és kötődési kompetenciáit egyaránt érintő terület a nemiség, a társas kapcsolatok területe. A keresztyén pedagógia ezen a téren sem hagyhatja magára a növendékeit. Itt különösen is fontos a természetesség, őszinteség, bizalom, türelem és tapintat légkörének kialakítása, a gyermek, fiatal emberi méltóságának a tiszteletben tartása, a diszkréció biztosítása, az érzelmnyilvánítás kultúrájába való bevezetés, a szimbólum- és gesztusnyelv, a finomság, a kölcsönös tiszteletre épülő viselkedéskultúra (illemszabályok miértjei!) és az érettséggel arányos felelősségérzet elsajátítása. Ezen a területen a csoportvezető pedagógus, az osztályfőnök, a kollégiumi nevelőtanár, az iskolalelkész, az iskolapszichológus kerül lelkigondozói helyzetbe,

hogy a gyermekek, fiatalok kérdéseire, problémáira érvényes választ keressen a növendékekkel együtt, és hasznos tudáshoz segítse.

- A kisgyermekek, gyermekek, fiatalok önérvényesítő és közösségalkotó képességeinek (asszertivitás, adaptivitás, szociabilitás, konativitás, kooperativitás, vezetői képességek) kiegyensúlyozott fejlesztését adott fejlődési fokon alapvető fontosságú célunknak tekintjük.
- A közösségi érzület, a gondoskodás és felelősségvállalás kettős alapon természetes értékünk. A közösség, mint a Krisztust megjelenítő lelki test (egyház) létfunkciója, és a közösség, mint a nyelv és kultúra formáiban a társadalmi együttélés értékhozója az a létmód, amelybe igyekszünk beavatni növendékeinket.
- A közösségépítés különleges területei az egyházi, lakóhelyi és a nemzeti közösséggel kialakított, identitásformáló azonosulás; ez egy sokrétű, hosszú inkulturációs folyamat, amelynek érzelmi és szimbolikus, tudati elemei egyaránt fontosak. Ennek jelentősége felbecsülhetetlen növendékeink jövőjére nézve, „a civilizációk háborújában” és a globalizációs környezetben.
- Ennek a közösségi értékegyüttesnek nélkülözhetetlen kiegészítője az érvelőkészség, a fejlett vitakultúra, a paritáson alapuló dialógusképesség, fejlettebb fokon a demokratikus döntéshozatal képessége; mindennek legalapvetőbb eleme, amelyet már a kezdeteknél gyakorolhatunk, hogy minden tag számít a közösségben, és mindenki figyeljen oda a másikra. Meg kell tapasztaltatnunk növendékeinkkel, hogy az asszertív (önérvényesítő) és szociális viselkedés (kompromisszumkészség, empátia, szolidaritás, kooperativitás és a közös akarat megformálása) egymással összehangoltan teszik lehetővé a közösség életét.
- Környezettudatos magatartásunkat a teremtés rendjének védelme, megőrzése, ill. helyreállítása, az abba való beilleszkedés alapján alakítjuk ki. A természeti és épített környezet Isten és az ember alkotómunkájának eredménye, egyben Isten tiszteletének a tere, amely csak a megóvó, gyarapító, megújító közreműködésünkkel fenntartható. Felelősek vagyunk elődeink, valamint gyermekeink, unokáink világáért a világ Teremtője és saját lelkiismeretünk előtt.
- Az állatok, növények, a víz, a termőföld, a levegő, az élőhelyek iránti felelősségtudat alapja az az érzékenység, érzelmi ráhangoltság, amellyel a gyermekek, fiatalok könnyen azonosulnak és kötődést alakítanak ki a teremtménytársakkal (énkivetítés). Elutasítjuk azt a gondolkodást, amely szerint maga az ember idegen test, és minden végromlás fő okozója a természetben, viszont alázattal elismerjük, hogy a környezetrombolás, és az egész teremtménység megromlása a Teremtő és Gondviselő Atyától való elidegenedés (eredendő bűn) következménye. A kivezető út az Isten-nel való közösségbe hívó „hazatalálás” (megtérés, szemlélet- és életforma-váltás). A környezeti nevelés, mint a teremtvédelemben való bevezetés nevelőmunkánk minden területén megjelenik, mivel valljuk, hogy „a pedagógia az élet szolgálata”.

Intézményi elvárásaink a gyermekek, tanulók nevelése-oktatása terén kifejtett tevékenységeinkben

A fenti célokhoz igazodva a következő elvárásokat támasztjuk nevelő-oktatómunkánk iránt:

- Minden tevékenységünket a bibliai, keresztyén értékrend hiteles és következetes közvetítése, a bölcsesség, a szelíd-ség és a szeretet határozza meg.
- Minden nevelési formában törekedjünk az egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet, tisztelet és tapintat légkörének kialakítására, így az alapvető emberi és szabadságjogok és a gyermekeket megillető jogok érvényesítésére.
- Minden tevékenységünkön legyen jellemző a pedagógus-kompetenciák folyamatos fejlesztése és alkalmazása, a kezdeményező pedagógusi felelősségvállalás, az intellektuális és szakmai igényesség, valamint az illem és a művelt, választékos stílus.
- Kiemelt feladatunk, hogy segítsük a gyermekek, tanulók, növendékek kulcskompetenciáinak fejlődését – komplex (értelmi, érzelmi-lelki, fizikai és szociális) fejlesztés keretében.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek, tanulók, növendékek szükségleteit, egyéni adottságaikat, életkori sajátosságai-kat. Ezekhez igazítjuk szakmai munkánk tervezését, kivitelezését, a tudástartalmak és munkaformák differenciált megválasztását és a gyermekek, tanulók, növendékek iránt támasztott, testreszabott követelményeket.

- Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséges gyermekek, tanulók felismerésére, egyéni fejlődésére, szakszerű pedagógiai vezetésére.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulási és társadalmi hátrányokkal küzdők esélyeinek javítására, szakszerű pedagógiai támogatásukra.
- Gyermekeink, fiataljaink szociális kompetenciáinak fejlesztése érdekében tudatosan törekednünk kell az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyára, az igazságosság és méltányosság gyakorlására.
- A neveltségi szint és a tanulmányi munka mérése, értékelése során a gyermek, fiatal, növendék egyéni teljesítményét a fejlesztő értékelés és a pozitív fegyelmezés eszközeivel támogatjuk.
- Minden korosztályban az életkornak megfelelően erősítjük a Teremtő Isten és a teremtetési rend tiszteletét: a nemi, felekezeti, települési, tájegységi és nemzeti identitásformák elsajátítását, megerősítését.
- Követendő mintaként állítjuk a bibliai életrend értékeit: a férfi és a nő természetes különbségét, egyenrangú méltóságát, szereteten alapuló életközösségét, a házasságot és a gyermekvállalást. A magzati élet, és az emberi élet minden formájának védelmét, a felelősen alakított, különmemű párhuzamosban és a társaséletben megtestesülő értékeket, és az ezek megbecsülésében rejlő áldásokat.
- Minden korosztályban törekszünk a nemzeti érzés, a nemzettudat, a nemzeti történelem, az anyanyelv, a nemzeti kultúra művelésére és a nemzeti összetartozás erősítésére, a magyar élet élményszerű, személyes és közösségi megélésére.
- Gondot fordítunk a társadalmi és etnikai kisebbségekhez, más közösségekhez, nemzetekhez tartozók iránti türelem, tisztelet és érzékenység kialakítására, fejlesztésére.
- Hangsúlyt helyezünk a szenvedők, rászorulóknak, fogyatékkal élők és kiszolgáltatottak iránti együttérzés és cselekvő szolidaritás kialakítására, fejlesztésére.
- Elősegítjük az Isten által teremtetett élet minden formájának tiszteletét; ezért különös figyelmet fordítunk az egészségfejlesztésre, az egészség megővését, megőrzését és kiteljesedését támogató szemlélet, tudás és életvitel kialakítására. Különös figyelmet fordítunk a természetvédelemre, a természeti, a megművelt és épített környezet gondozására és megőrzésére ösztönző szemléletre, tudatosságra és felelősségvállalásra, amely nemzedéki összefüggésekben, világméretű és helyi léptékekben gondolkodva bánik a természeti javakkal.
- Építjük a gyermekek, tanulók önállóságát, önbizalmát, öntevékenységet, önszerveződő és kezdeményező, vállalkozási képességeiket – az életkorral lépést tartó önálló gondolkodásukat, és döntéshozó képességeiket, a figyelemtartást, a kudarcátűrést és a sikerek adaptív (megfelelően alkalmazó) feldolgozását.
- A fenti elvárásaink érvényesítése során törekszünk a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, egyházi közösségekkel és a szakmai szolgáltató intézményekkel, szakmai szervezetekkel való jó együttműködésre és kapcsolati hálónk fejlesztésére.

IV.2. A művészeti nevelés – oktatás alapelvei

A művészetoktatás tantervi programja a művészeti nevelés és oktatás tapasztalataira, az új szak-tudományos és módszertani ismeretekre, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára, valamint a korszerű pedagógiai elvárások rendszerére épül.

A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretek és tapasztalatok gazdagítását a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazítja. A tananyag feldolgozását a kompetenciafejlesztő szemlélet jellemzi, amely négy kulcs-területre fókuszál: ismeretre (kognitív kompetencia), képességre (személyes kompetencia) és attitűdre (társas-szociális kompetencia) és mindezek fejlesztését megvalósító módszerkompetenciára.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van. Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetség-ígérek individualis fejlesztésére, a tanulók művészi kifejező képességeinek kibontakoztatására.

A speciális népi kultúra elsajátítása lehetővé teszi a helyi közösségi csoportok hagyományainak tudatos őrzését, ápolását, a közösségi tudat fejlődését, értékeik megőrzését több generáción keresztül.

Iskolánk kiegészítő feladatot lát el. Alapvető pedagógiai sajátosságunk a népi kultúra megismertetése, elmélyítése, olyan ismeretek megszerzése, amelyre máshol nem nyílik lehetősége a gyermekeknek.

Fontos számunkra az általános népi műveltség megszerzése, hagyományainkban gyökerező kultúra megszerettetése és ezáltal színház-, hangverseny- és kiállítás látogató, néptánc bemutatókon résztvevő közönség nevelése.

Növendékeink népi hangszereken, együttesben muzsikáló, népdalkörben éneklő, felnőtt táncsoportban táncoló, önálló kézműves munkára kész fiatalokká, felnőttekké fejlődhetnek. Az együtt alkotás, a közös zenei és mozgásélmény örömeiben rejlő lehetőségek a közösségfejlesztés alapvető pillérei.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeres pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése útján járul hozzá az akarati, az alkotó- alakító cselekvő-képesség fejlesztéséhez.

Személyiség központúak vagyunk, mert kiemelt feladatunknak tekintjük a tanórákon közvetített tananyag mellett a fiatalok személyiségének alakítását, erkölcsi tartásának megerősítését, jellemének formálását. Szeretnénk elérni, hogy tanítványaink a népi kultúrában találják meg gyökereiket, érzelmi fogódzójukat, mely aztán segíti őket nemzeti identitásuk kialakításában.

Az iskola célkitűzése

Célunk az általános és középiskolás, valamint felnőtt korú tanulók néptánc, népzenei és kézműves ismereteinek megalapozása, felkészítése e tevékenységek művelésére.

Az intézmény célul tűzi ki továbbá:

- a hagyományőrzést, a nemzeti kultúra közvetítését, a növendékek magyarságtudatának erősítését, a magyar néptánc, tárgyi alkotóművészet, valamint a magyar népzene értékeinek továbbadását az ifjú nemzedék részére, mely így részévé válhat általános műveltségének és gazdagíthatja azt.
- az alapfokú művészetoktatás alkalmat adjon az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, a tehetséggondozásra, biztosítsa különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását
- elősegítse a tanulók kulturális igényeinek fejlődését, a zeneművészet, tánc-, képző és iparművészet és a színművészet iránti érzékenységüket, nyitottságukat, önművelés iránti igényüket.
- a növendékeink olyan bizonyítványt vegyenek kézbe, mely mögött magas szintű tudás van. Az itt elsajátított tananyagokon keresztül ismerjék meg a népi kultúrát, annak jellegzetességeit.
- Ismerjék meg emellett az egyetemes és nemzeti kultúra alapműveit, szokjanak kellő munkafegyelemhez, fejlesszék esztétikai érzéküket.
- Kortárs közösségek létrehozása, a társas együttműködés, az érzelmi intelligencia és az empátia fejlesztése, a különböző nemzeti vagy etnikai kisebbség kulturális értékeinek elismerése
- Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi kapcsolatteremtésben együttműködésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.
- Törekvésünk az, hogy mindezen ismeretek fejlesszék a diákok személyiségét, ízlését, fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadó- és alkotóművészetek iránt, valamint kapcsolódjanak be az amatőr együttesekbe.

Az iskola feladatainak meghatározása

Az alapfokú művészeti iskola alapfeladata, hogy feltárja a művészet megörökítő, és átörökítő szerepét megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti intézmény feladatát oly módon teljesíti, hogy minden diákot megismertet a tanszakok követelményeivel. Az ismeretek megszerzése és a készségeik fejlesztése után készek legyenek tudásukat más országokban bemutatni, képviselni, úgy gyakorlati, mint elméleti szinten.

A tehetséges tanulók pályára irányítása és felkészítése:

- gyermek és ifjúsági szóló táncversenyekre való felkészítés,
- előadói feladatok ellátására, színészi és táncos szerepek színvonalas megformálására,
- élményvilága vizuális megjelenítésére, kreativitásának bemutatására a művészetek különböző területein
- a Keszthelyen megrendezett Helikon középiskolai versenyre való felkészítés.

Feladataink tanszakainkon:

- népi kultúra iránti nyitottság kialakítása, a hagyományos világszemlélet, a másként gondolkodás elfogadtatása,
- élményszerű megismerésre törekvés,
- a gyermekek tudásának elmélyítése, új ismeretek átadása, a következő tanév tananyagának előkészítése koncentráltan és intenzíven a nyári táborokban.

Feladataink közé tartozik a városi, megyei országos és nemzetközi találkozók, szakmai programokon való részvétel, hangversenyek, kiállítások, bemutatók megszervezése.

Feladatunk továbbá intézményünk névadójának- Berze Nagy János emlékének megőrzése, nép-rajzi és pedagógiai eredményeinek megismerése és megismertetése, felhasználása:

- Berze-nap megszervezése: vetélkedő, koszorúzás
- Berze által gyűjtött mesék illusztrációiból létrehozott képzőművészeti kiállítás
- Helyi és regionális hagyományok megismerése, ápolása
- baranyai játékok és szokások bemutatása, beépítése az év végi koreográfiákba.
- Berze szakkönyvtár létrehozása névadónk munkáiból, róla szóló kiadványokból

IV.3. A pedagógiai feladatok ellátása

A pedagógus feladatai

- a rábízott pedagógiai feladatok lelkiismeretes és színvonalas ellátása, a pedagógus kompetencia-alapú szakmai elvárások szerint;
- szakmai tudásának frissen tartása, fejlesztése, részvétele az önképzés, továbbképzés folyamatában;
- a tantárgyfelosztás és az órarend alapján a végzettségének megfelelő tantárgy(ak) szerinti oktató-nevelőmunka;
- a tantervi tartalom szerinti haladást és a foglalkozásokat (tanórai vagy egyéb) megalapozó tervezőmunka (tanmenet, tématervek, óratervek, foglalkozási tervek) és alapos felkészülés;
- a tanítási órák rendjének, fegyelmének, szakszerűségének és a tanulói szükségletek kielégítésének biztosítása;
- a nevelési, tanítási-tanulási folyamat mérése, értékelése, ezen belül, iskolában: a tanulók, növendékek számonkérése, közreműködés magatartásuk, szorgalmuk és tanulmányi munkájuk rendszeres értékelésében, az iskolai írásbeli és szóbeli tudáspróbák előkészítése, javítása, értékelése, beleértve a vizsgák szervezését, felügyeletét, értékelését;
- aktív közreműködés a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztésében, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás, kompetenciafejlesztés feladataiban (szakkörök, egyéb foglalkozások, versenyfelkészítés, stb.)
- a rábízott egyéb pedagógiai feladatok pontos ellátása; a gyermekek, tanulók, növendékek felügyelete, kísérése a foglalkozások szünetében, étkeztetések, oktatási-, kulturális-, egyházi-, sport- és egyéb rendezvények alkalmával, az esetenként érvényes feladatkiírás szerint;
- a munkaköréhez kapcsolódó adminisztratív és kommunikációs feladatok ellátása, különös tekintettel a pontos és naprakész naplózásra (érdemjegyek, tanulói mulasztások, késések rögzítése, témazáró dolgozatok lehetőség szerinti

előrejelzése, üzenetküldés a fontosabb iskolai tudnivalókról), a szervezeti (munkahelyi) kommunikációban való aktív, naprakész részvétel; a tanulók és a szülők egyéb érdemi tájékoztatása, részvétel fogadóórákon;

- az intézményi és tanulói adatok kezelése az adatvédelmi szabályok szerint;
- a szülőkkel való folyamatos, e-naplón keresztül történő kapcsolattartás keretében a szülők folyamatosan naprakész információkat kapnak gyermekük magatartási, szorgalmi eredményeiről, különösen tanulmányi munkájának várható félévi elégtelen tanulmányi eredményéről a helyben kialakult gyakorlat (e-napló, üzenőfüzet, stb.) szerint;
- a foglalkozásokhoz szükséges taneszközökről való gondoskodás: az eszközök, segédletek, kísérleti anyagok előkészítése, rendszerezett kezelése, az eszköztár pótlásának, karbantartásának, bővítésének időben történő kezdeményezése;
- az osztályfőnöki munka segítése (pl. részvétel esetkonferencián, esetmegbeszélésen, tanulói értékelésben, a tehetséges gyermek, tanuló, növendék gondozásának és a romló teljesítményű tanulók felzárkóztatásának kezdeményezése, osztálykirándulás kísérése, stb.);
- részvétel az éves munkatervben tervezett, intézményi hitéleti alkalmakon, kulturális programokon, tanulmányi kirándulásokon, iskolai ünnepségeken;
- diákpresbitériumi munka támogatása szükség szerint;
- ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása; a veszélyeztetett vagy krízishelyzetbe került gyermekekkel, fiatalokkal, növendékekkel való egyéni törődés, esetkísérés, közreműködés segítő szakmacsoportos együttműködésben, intézményi partner szakemberek bevonásával.
- aktív részvétel a munkaközösség, osztálykonferencia, nevelőtestület munkájában;
- aktív közreműködés a szakmai tudásmegosztásban, és az iskolai alapidokumentumok (pl. helyi tanterv) készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- közreműködés a leltározási feladatokban; az iskola vagyonának védelme;
- általánosan: a pedagógus feladata az intézmény jó hírnevének védelme, öregbítése, és a szolgálati titok megőrzése.
- A pedagógus fenti feladatait a vezetők (igazgató, intézményegység-vezető, tagintézmény-vezető és ezek helyettesei) irányítása és ellenőrzése mellett végzi. Pedagógiai, szakmai munkáját közvetlenül a szakmai munkaközösség vezetője segíti és ellenőrzi. Munkáltatója a főigazgató, szakmai vezetője az intézményegység, tagintézmény vezetője. Vezetőivel és kollégáival együttműködve látja el teendőit.
- Mint minden munkavállalónak, – tekintet nélkül hitvallási hovatartozására – figyelembe kell vennie, hogy református, keresztyén intézmény alkalmazottja. Köteles lelkiismeretes szakmai munkájával és életvitelével, általános magatartásával segíteni a gyermekek, tanulók, növendékek evangéliumi hit- és erkölcs szerinti nevelését.

Művésztanár

A művésztanár a művészetoktatásban tanító, speciális gyakorlati, elméleti és szakmódszertani művészeti képzéssel rendelkező pedagógus. Tevékenységét első sorban pedagógusként végzi, ezért rá is az intézményi-nevelő-oktató munka alapvető feladatainak pedagógusokra megfogalmazott elvei érvényesek.

Művésztanárként – művészetoktatás sajátosságai miatt - mindezek mellett kiemelt feladata az intézményi tehetséggondozás megvalósítása, az alábbiak szerint

- tehetségazonosítás,
- tehetségígéreték megfigyelése,
- tehetséggondozó programok kidolgozása,
- a tehetséges tanulók versenyekre történő felkészítése,
- a szakirányú továbbtanulás elősegítése,
- szükség szerint egyéni fejlesztési terv készítése,
- továbbképzéseken való részvétel a tehetséggondozás témakörében,
- támogatásban részesített tehetséggondozó pályázatok megvalósítása,

- tehetséggondozó pályázatok megírásában közreműködés

Az osztályfőnöki munka

A művészeti iskolai osztály, csoport vezetője az osztályfőnök. Az osztályfőnök a tanulók nevelésének legfontosabb feladatkörét látja el: a nevelés állandó és legközvetlenebb szereplője, ennél fogva az általa gyakorolt pedagógiai hatás a legjelentősebb az adott tanulói pályaszakaszon. Ennek jegyében az osztályfőnök egyéni és közösségi nevelőmunkát végez, amelynek során – a pedagógusra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túlmenően – fő feladata az osztályközösségben folytatott oktató-nevelő munka koordinálása, és a tanulók közösségé formálása.

Az osztályfőnök részletes feladatai:

- A művésztanár valamennyi csoportjában osztályfőnök.
- Az iskola pedagógiai programjának célkitűzései szerint neveli osztályának tanulóit; ennek jegyében az osztály tanulóinak lelki fejlődésében is kiemelkedő szerepet vállal, mint az osztály pásztor; a lelkipáter és hitéleti közösségformáló munkában az iskolalelkész, vallás- tanár(ok) segítségével támaszkodik.
- Feladata a tanulók tanulmányi munkájának, fejlődésének, szakirányú pályaválasztásának, pályaelemzésének, továbbtanulásának segítése.
- Gondoskodik osztály tanulóinak megfelelő tájékoztatásáról.
- Segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, közvetít, nevelési megbeszéléseket kezdeményez az osztályközösség és a szaktanárok között az esetlegesen felmerülő problémákról. a naplóban rendszeresen ellenőrzi, hogy osztályának diákjai kaptak-e elegendő érdemjegyet az egyes tárgyakból, és ha nem, ezt jelzi a szaktanárnak, majd az igazgatóhelyettesnek.
- Osztályának kollégista diákjairól rendszeresen konzultál a kollégiumi csoportvezető nevelő- tanárral.
- Nyomon követi a tanulók tanulmányi előmenetelét, neveltségi szintjét és az osztályközösség szorgalmát, fegyelmi helyzetét. félévkor és év végén az osztállyal megbeszéli az értékelést.
- Jutalmazza a kiemelkedő tanulmányi, közösségi munkát.
- Diákjai magatartási problémáinak számon kérésében kezdeményező szerepet vállal, ennek keretében hivatalból tagja az osztályába járó tanulók ügyében eljáró fegyelmi bizottságnak.
- Az osztályozó konferencián, nevelési értekezleten röviden bemutatja osztályát, értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével, és a tanulók életét, tanulmányait segítőkkel. Szülői értekezletet tart (minimum 2 alkalommal egy tanévben), rendszeresen tájékoztatja a szülőket osztály diákjai magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről és hiányzásairól. Súlyos fegyelmi vétség esetén írásban értesíti a szülőket.
- Felügyeli, figyelemmel kíséri osztályát az őket érintő iskolai és iskolán kívüli közösségi programokon (pl.: táborok, színház- és koncertlátogatások, részvétel istentiszteleteken, rendezvényeken). teljes körűen elvégzi az osztály tanulmányi kirándulásaival kapcsolatos fel- adatokat (tervezés, szervezés, lebonyolítás, felügyelet, szülői kapcsolattartás, költségelszámolás, stb.).
- Továbbítja a szülők és a tanulók észrevételeit, kéréseit, javaslatait az igazgatónak, illetve a nevelőtestületnek.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (beíratás, osztálynapló naprakész vezetése, különös tekintettel a hiányzások ellenőrzésére, igazolására, félévi és év végi statisztikák elkészítésére, a törzslapot érintő változások átvezetésére, továbbtanulással, gyámügyel kapcsolatos tennivalókra).
- Szoros kapcsolatot tart osztály diákpresbitereivel, segíti munkájukat.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, fegyelmezésére, alapítványi vagy egyéb támogatásban való részesítésére.
- Felel osztálytermének rendjéért, igényes dekorációjáért.

Tanszakvezető művésztanár

A tagintézmény-vezető közvetlen munkatársaként a tanszakon tanító pedagógusok szakmai munkáját fogja össze, mint munkaközösségvezető.

- Gondoskodik az év elején elkészített munkatervben rögzített feladatok, programok teljesítéséről.
- Összefogja és segíti a tanszak pedagógiai-szakmai munkáját.
- Javaslatot tesz a fellépésekre, a vizsgák időpontjára, illetve tanulmányi versenyekre.
- Javaslatot tesz a tantárgyfelosztásra, részt vesz a tanév feladatainak tervezésében.
- Részt vesz a tanítási órán kívüli foglalkozások szervezésében és összefogásában.
- Javaslatot tesz a kollégák elismerésére, jutalmazására.
- Részt vesz a különböző szintű tanulmányi versenyek szervezésében.
- Részt vesz a felvételi, különbözeti, alap- és művészeti záróvizsgák szervezésében.
- Részt vesz az iskolai nyitott műhelyek előkészítésében.

IV.4. Az iskolánkban folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eljárásai, eszközei

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján a pedagógiai program tartalmazza az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszereket. Szorgalmazzuk az új pedagógiai módszerek alkalmazását, pl.

Differenciált oktatás

A differenciált fejlesztés, amely egyrészt egyéni munkára épít, másrészt homogén csoportokban végzett tevékenységre. A differenciált fejlesztés nemcsak a tehetségesebb diákok hatékony előre haladásához szükséges, de minden tanuló optimális fejlődésének feltétele.

A differenciálás az egyéni különbségek felismerésére való törekvést és olyan szervezeti stratégia keresését, alkalmazását jelenti, amely szem előtt tartja az egyéni különbségeket a fejlesztési folyamatban. Minden tanuló másfajta személyiség, más-képpen képes az ismeretek feldolgozására, más-és más a művelési képességek színvonala, eltérőek a tanulásra való készenlét sajátosságai, a tanuláshoz való viszony, másak az önálló munkavégzés feltételei a tanulóban és szűkebb környezetben, különböző fejlettségű a tanulók együttműködési készsége, eltérő társas helyzetek jellemzik a gyermekeket.

Speciális munkaformák

- nyitott feladatok
- különböző munkatempóra épülő feladatok
- képesség szerinti csoportoknak kiosztott feladatok
- az alapokról indulás
- egyéni feladatok
- kooperatív tanulás
- differenciált motiváció
- differenciált értékelés

Projekt módszer

A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata, amelynek középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempontból elemezve komplex módon dolgoznak fel. Az egyéni és a csoportos munka

egyaránt jellemzi. A munkafolyamat eredménye a produktum. A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és közös tevékenységére épít. Fő jellegzetessége a szabadság és önállóság. Kilép a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből, valamint az iskolai környezetből. Az ismeretszerzés alkotó módon történik, az ismereteket a tanulók szerzik meg.

A projektmódszert alkalmazzák a pedagógusaink a tanítási órán belül. A módszer alkalmazásáról a szaktanár dönt.

Amennyiben pályázati keret, vagy fenntartói támogatásrendelkezésünkre áll tanszaki projektek, vagy összművészeti projektek megvalósítására is sor kerülhet. Mindezek a projektek jelentős mértékben növelik az iskola imázsát, szakmaiságát, sikerességét, és jelentős mértékben alakítják, formálják az iskola arculatát. Ezért törekszünk arra, hogy sor kerüljön iskolai szintű projektek megvalósítására is.

A projektoktatás metodikai lépései:

Tervezés, témaválasztás

- az adott probléma megoldásához vezető cél felismerése, megértése
- további konkrét problémák, részcélok megfogalmazása
- egyéni vagy önkéntes, vagy szakértői alapon a csoportok kialakítása
- választás a megfogalmazott problémákról
- tanári együttműködés

Kivitelezés:

- a feladat megszervezése, az adatgyűjtés színhelyeinek és adatközlőinek kiválasztása
- aktív kivitelezés: együttműködés, a szükséges eszközök, munkatechnikák, közösségi, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása,
- tantárgyi ismeretek integrációja
- önálló kutatás
- differenciált segítségadás

Felülvizsgálat:

- a produktum bemutatása a csoportok előtt
- értékelés
- a szükséges javítások elvégzése

A projekt közzététele:

- az eredmények, a produktum nyilvánosság elé tárása
- belső értékelés: ön-, társ- és pedagógusértékelése
- külső értékelés: szakértői értékelés

A projektmódszer előnyei:

- a tanulók kezdeményező, aktív szerephez jutnak,
- saját érdeklődésük vezeti őket, így a motiváció igen erős,
- fejleszti a kommunikációs és szociális képességeket, a kreativitást, az ismertszerzési képességeket, a problémamegoldó és analitikus gondolkodást, az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, az időbeosztást, az információk megosztását,
- az ismeretek, jártasságok, szokások elsajátítását indirekt úton biztosítja,
- saját képességeiknek megfelelően tudnak részt venni egy-egy probléma megoldásában,
- konkrét, hasznosítható, gyakorlati tudást nyújt,
- lehetőség nyílik újfajta tanár-diák kapcsolat kialakítására,
- örömteli és stressz mentes együttműködést biztosít,

- előmozdítja a pedagógusok szakmai együttműködését,
- megvalósul az egymástól tanulás elve.

Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulási forma a tanulók kiscsoportos tevékenységén alapszik. Szerepet játszik a tanulók intellektuális képességeinek, valamint a szociális- és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében. A konstruktív tanulási elméletre épül, vagyis az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik. A kooperáció nem azt jelenti, hogy a tanulók csoportokba rendeződnek, és a saját feladatukkal foglalkoznak. A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van. A szociális készségek területén képzetlen tanulók nem tudnak közösen együttműködni. Meg kell nekik tanítani azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek. A csoportok általában heterogének. A gyengébben teljesítő tanulók esélyt kapnak, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűek tanítva tanulhatnak, így tudásuk mélyebbé válik. Mivel a tanulás tevékenységhez kötődik, a motiváció erős. A diákok megtanulják, hogyan viszonyuljanak egymáshoz. Ez növeli önbizalmukat, erősíti kritikai érzéküket, elősegíti a szocializációt.

Kooperatív munkaforma alkalmazásáról a pedagógus dönt. Mindegyik tanszakon alkalmazható módszer.

Drámapedagógia

A drámapedagógia módszereit nem csak a színjáték tanszakon, hanem a tánc- és a képzőművészeti területen is alkalmazzuk. A drámapedagógia a személyiség fejlesztésének olyan módszere, amelynek során az egyén ismeretei, készségei, képességei, társas kapcsolatai a nevelő által irányított, csoportban végzett közös dramatikus cselekvés révén fejlődnek. (Palásthy)

Interdiszciplináris jellegű, minthogy benne több tudomány és művészet hatása talált egymásra. Ennek megfelelően a drámapedagógia gyökerei a színművészetben, pedagógiában és pszichológiában egyaránt fellelhetők. Belső továbbképzési rendszerünknek és a pedagógusok továbbképzéseken való részvételének köszönhetően a drámapedagógia módszereit alkalmazzák a képzőművészeti ágon és a táncművészeti ágon tanító pedagógusok is. Alkalmazzák a tehetségműhely foglalkozásokon, táborok alkalmával.

A drámapedagógia területei:

- drámajáték
- gyakorlat
- improvizáció
- színjáték, bábjáték

Improvizáció

Mindegyik művészeti ágon alkalmazott módszer a rögtönzés. Elősegíti a hasznos tudás kialakítását. A nevelő- oktató tevékenység során alkalmazzuk a szabad, a félig kötött és a kötött improvizáció módszereit.

Múzeumpedagógia

Olyan iskolán kívüli nevelési-oktatási forma, amely az adott művészeti ághoz kapcsolódóan segíti a felfedezés élményét, az önálló ismeretszerzés lehetőségét biztosítja. A pedagógusok által alkalmanként, megfelelő anyagi támogatás esetén választható forma, amelyet a pedagógus szakmai tervei alapján valósulnak meg.

Nevelési eszközök

- bemutatás,
- minta,
- példa,
- motiváció,
- szemléltetés,
- értelmezés, összehasonlítás,
- elemzés,
- összefüggések,
- következtetések,
- reflexió
- reflektív szemlélet kialakítása
- jutalmazás.

Az általános pedagógiai eszközökön túl a pedagógus egyéb személyes megoldásokat is alkalmazhat. A tanári szabadság biztosítja az eszközök és módszerek szabad alkalmazását a meghatározott célok elérése érdekében.

Oktatási eszközök biztosítása:

Kézműves tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak a meglévő évfolyamokon a meghatározott tananyag elsajátításához szükséges eszközök, a tanév végi kiállításához szükséges eszközök, a versenyeken való részvételhez szükséges anyagok és eszközök

Színjáték- és bábjáték tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az oktatási eszközök, az előadásokhoz szükséges jelmezek és díszletek.

Néptánc tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az oktatási eszközök, az előadásokhoz szükséges fellépő ruhák és viseletek.

Szolgáltatások biztosítása:

Iskolánk minden tanulója részt vesz az iskolai bemutatókon és kiállításokon. Minden tanuló a teljesítményéről bizonyítványt kap.

Az iskola rendezvényein a részvétel minden tanuló számára biztosított. A tanítási órák időkerete a törvényi előírásoknak megfelelő.

Versenyegek

Minden tehetséges tanuló részt vehet a tehetséggondozó programban, képviselheti iskolánkat a helyi, megyei, regionális és országos szakmai versenyeken, rendezvényeken, fesztiválokon.

Továbbtanulás

A művészeti ágak megfelelően az igényeknek megfelelően segítjük tanulóink továbbtanulását.

Az egyes tantárgyak cél-és feladatrendszerét, az eszközöket és eljárásokat az alapfokú művészetoktatás helyi tanterve tartalmazza.

IV.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés leghangsúlyosabb feladata az érzelmi és értelmi kompetencia, a szociális érzékenység, a közösségi kompetencia, a szakmai kompetencia fejlesztése, az egészséges és kulturált életmódra nevelés, összességében a pozitív egyéni értékrend kialakítása.

A személyiségfejlesztésre serkentően hat a személyes motiváció (pl.: szuverenitás, önbecsülés, önbizalom...).

A rajz, a művészeti értékek létrehozása az önkifejezés egyik formája. A lélek öngyógyító folyamatait indítja be. A foglalkozások alatt a művészeti tevékenységben való elmélyülés, a környező világ jelenségeinek analizálása, szintetizálása, így ennek sajátos egyéni megjelenítése segít önmagunk megtalálásában, a világban való eligazodásban, hatással van más tanulási folyamatok fejlődésére is. Az alkotásban való sorozatos sikerek megélése magabiztos, döntőképes, érzékeny személyiséggé fejleszt.

A tánc és a zene, mint a művészeti tevékenység más kifejezési formái szintén öngyógyítók, személyiségfejlesztők. A belső lelki folyamatok kivetítése a mozgásra, zenére, a táncban rejlő mozdulatok, a zene ereje visszahat a lelki életre erősítve, fejlesztve a személyiséget.

A személyiségfejlesztésre vonatkozó feladatainkat az általunk meghatározott pedagógiai alapelvekből és célokból bontjuk le.

A művészeti nevelés a leghatékonyabb személyiségformáló eszköz, ugyanis érzelmeken keresztül hat az értelemre, az ismeretek, a készségek, a képességek, a jártasságok, az attitűdök megszerzését, rögzítését az alkotómunka folyamata által biztosítja.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus a tanulók nevelése érdekében felelősséggel és önállóan végzi munkáját. Nevelő-oktató munkáját az intézmény egységes nevelési elvei, Pedagógiai Programja alapján, módszereinek szabad megválasztásával végzi. Munkáját havi lebontásban elkészített tanmenet, vagy tematikus tervezés alapján végzi. A tematikus tervezés fokozatosan kerül bevezetésre a belső szakmai tudásmegosztás eredményeként, a pedagógusok minősítési rendszerének követelményeként.

Alaptevékenységében elvégzi azokat a tanórai és tanórán kívüli teendőket, amelyek az intézmény rendeltetés szerinti nevelő – oktató munkájából a nevelőre kötelezően vonatkoznak.

- A tanítási órán minőségi munkát végez.
- Folyamatosan képi magát, részt vesz a kötelező továbbképzéseken.
- A nevelő – oktató munkával összefüggő megbeszéléseken, értekezleteken részt vesz.
- Elvégzi azokat az adminisztratív és szervezési feladatokat, amelyeket az intézmény nevelő munkája szükségessé tesz, illetve a jogszabályok előírnak.
- Nevelő – oktató munkáját tervszerűen végzi, tanmenet, vagy tematikus terv alapján dolgozik. A tanmenetet az igazgató által meghatározott időpontban, a tanszakvezető véleményével jóváhagyásra bemutatja. Ha az alapidokumentumok nem változnak, a bevált tanmenetet folyamatos kiegészítéssel több éven át használhatják. (Saját tanmenettel minden pedagógusnak rendelkeznie kell, amelyet ellenőrzéskor kérésre be kell mutatni.)
- Szülői értekezletet, fogadóórát tart.

Tehetséggondozás

- tehetségazonosítás
- tehetségígéretek megfigyelése
- tehetséggondozó programok kidolgozása
- a tehetséges tanulók versenyekre történő felkészítése

- a tehetséges tanulók bemutatása
- a szakirányú továbbtanulás elősegítése
- szükség szerint egyéni fejlesztési terv készítése
- továbbképzéseken való részvétel a tehetséggondozás témakörében
- részvétel a „Tehetségpont” rendezvényein, konferenciáin
- pályázati tevékenység segítése
- támogatásban részesített tehetséggondozó pályázatok megvalósítása
- tehetséggondozó pályázatok megírásában közreműködés

Iskolaközösség kialakítása és fejlesztése.

Alkotó módon részt vállal:

- a nevelőtestület újszerű törekvéseiben,
- a közös vállalkozások teljesítésében,
- az ünnepélyek és megemlékezések rendezésében,
- az iskola hagyományainak ápolásában
- a tanulók folyamatos felzárkóztatásában,
- a tehetséggondozást szolgáló feladatokból,
- a pályaválasztási feladatokból,
- a gyermekvédelmi tevékenységből,
- a tanulók egész napos foglalkoztatásában (táborok, rendezvények) tervezésében, szervezésében, irányításában,

Az intézmény egészére kötelezően háruló feladatok közül egyes teendők (az intézményen belüli szakértelmen és az egyenlő teherviselés elvein alapuló munkamegosztás szerint) kötelezőek az alábbiak szerint:

- helyettesítés,
- versenyekre való felkészítés, utaztatás,
- a telephelyi szertárért a felelősségvállalás,
- munkavédelmi és tűzvédelmi feladatok.

A pedagógus kötelezettségei

- Kísérje figyelemmel és segítse elő a tanulók fejlődését.
- A szülőket és tanulókat az őket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztatja.
- Figyelmeztesse a szülőt, ha a gyermekek jogainak megóvására, vagy fejlődése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülő és tanuló javaslataira, kérdéseire érdemi választ adjon.
- A nevelő – oktató tevékenységében a tanítás során a tájékoztatást és ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan nyújtja.
- A gyermekek, tanulók emberi méltóságát és jogait tartsa tiszteletben.
- Hét évenként legalább egy alkalommal - a törvényi előírások szerint – továbbképzésen kell részt vennie. Ennek elmulasztása esetén a pedagógus munkaviszonya megszüntethető.
- Nem kell továbbképzésen részt vennie annak a pedagógusnak, akinek pedagógus szakvizsgát vagy egyéb előírt vizsgát tett a vizsgák letétele utáni hét év során.
- Személyi adataiban történt változást (név, lakcím, szabadság idején a tartózkodási helyét) felettesének azonnal jelenti.

- Távolmaradása esetén előre értesíti felettesét és gondoskodik arról, hogy az oktatás eszközei a helyettesítő nevelő rendelkezésére álljanak.
- Betartja és a felügyeletére bízott tanulókkal betartatja a munka- és tűzvédelmi feladatok előírásait. A területén tapasztalt munka – és tűzvédelmi hiányosságokat jelezni köteles a megbízónak. A tanulókkal történt legkisebb balesetet is köteles jelenteni a megbízónak, függetlenül attól, hogy a képzés ideje alatt v. óráközi szünetben, illetve az oktatási intézmény egyéb helyiségeiben (mosdók, folyosók stb.) történik.
- A fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az igazgató vagy közvetlen felettese megbízza.

A pedagógus jogai

- A pedagógiai program alapján a tananyagot a nevelés és tanítás módszereit megválaszthatja.
- A szakmai munkaközösség véleményének meghallgatásával megválaszthatja az alkalmazott taneszközöket, tankönyveket és tanulmányi segédleteket.
- Irányítsa és értékelje a tanulók munkáját.
- Minősítse a tanulók munkáját.
- Hozzájusson a szükséges ismeretekhez.
- A nevelőtestület tagjaként részt vegyen az iskola pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat.
- Szakmai egyesületek, kamarák tagjaként vagy képviselőként vegyen részt helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában.
- Személyét, mint a pedagógus közösség tagját megbecsülik, személyiségi jogait tiszteletben tartják, nevelői – oktatói tevékenységét elismerik.

Osztályfőnöki munka

Intézményünkben osztályfőnöki feladatokat lát el az a főtárgy tanár, aki legalább egy csoport szakmai munkáját irányítja, szervezi a csoport közösségi életét, tanítási órán kívüli tevékenységeit.

Az **osztályfőnök** az, aki az iskolákban a *személyességet* jelenti; az *osztályt*, mint nevelési tényezőt, a szociális kompetenciákat alakító, formáló közösséget vezeti; segíti a tanulókat a *jelen történéseinek megértésében*, a helyes értékrendjük kialakításában.

Az osztályfőnök modell szerepe

- Személyesség, természetes viselkedés, önbizalom, önbecsülés
- Hitelesség, kongruencia - a szavak, a tett és az érzelmek egysége a gondolati és a mindennapi tevékenység területén
- Tolerancia – mások véleménye, meggyőződése iránti türelmesség
- Empátia – beleélés a másik ember lelkiállapotába

A munka jellemzői

- Komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségére irányul a tevékenysége
- Differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt
- Rugalmas - nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, reflektivitást igényel

Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- Közvetlen nevelőmunka – ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúrahasználat megtanítása; a konfliktusmegoldást

kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a gyermekek aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása; gyermekvédelmi munka

- Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és évvégén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése a félév végi értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás
- Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése

Nevelési témakörök

- Az osztályközösség menedzselése, a csoportkohézió kialakítása
- A személyiség fejlesztése, az énkép alakulása.
- Az értékekre való nevelés – az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka-és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése.
- Személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviáns magatartások megelőzése.
- A nemzeti hagyományok megismertetése és tisztelete.
- Az önkép, önértékelés fejlesztése. Konfliktuskezelés

Az osztályfőnök adminisztrációs szerepei, feladatai

Tanmenet/ Tematikus terv

A pedagógus az éves szakmai munkáját a tanmenetében vagy tematikus tervében tervezi meg. A tervezés dokumentumait a munkaközösség vezetői és az igazgatóhelyettes ellenőrzik. Mindkét formához csoportprofil készítése kapcsolódik. Amelyet új csoportok esetén minden év november végéig kell elkészíteni.

Fejlesztési terv

A csoport összetételét, szociális hátterét, szakmai előhaladását figyelembe véve a pedagógus fejlesztési tervet készíthet. A fejlesztési terv tartalmazza az erős oldal további erősítését és a gyenge oldal fejlesztését. Tanórán kívüli fejlesztés célja a hátránykompenzáció és a tehetséggondozás.

Tehetséggondozó program

A tehetséges tanulók számára projektszerű kis- és nagycsoportos tehetséggondozó programot dolgoz ki. A tehetséggondozó program tartalmazza a célokat, feladatokat, fejlesztési célokat, a program szakmai és időbeni ütemezését.

A csoport (osztály) munkaterv/ tematikus tervezés esetén a munkaterv része a tervezésnek

Tartalmazza azokat a programokat, rendezvényeket, bemutatókat, fellépéseket, versenyeket, lazító programokat, amelyeken az adott tanévben részt vesznek a tanulók.

Alkotói terv

A tanulók az egész éves munkájukról nyilvános bemutató előadásokon adnak számot. A táncok színpadra tervezésével kapcsolatos terv készítésekor figyelembe kell venni a finanszírozási lehetőségeket, a költségvetési kereteket. A pedagógus tervezi meg a koreográfia zenei tervét, mozgás és dramatikus tervét, térszervezését és látványtervét. Meg kell tervezni a fellépő jelmezt, viseletet. Be kell szerezni a szükséges anyagot, koordinálni kell a varratás folyamatait, a díszlet és jelmez elkészítésének folyamatát.

Pedagógiai Program módosítása

A jogszabályi változásoknak és a belső felülvizsgálatnak megfelelően a Pedagógiai Programot módosítani kell, amelyben a pedagógusok alkotó módon vesznek részt.

Adminisztrációs feladatok

- a tehetséges tanulók nyilvántartása az Nkt. 4.§. 13. bekezdésének figyelembe vételével
- jelentkezési lap, szülői nyilatkozatok ellenőrzése
- felvételi eljárás dokumentumainak vezetése
- vizsgajegyzőkönyvek vezetése
- hátrányos helyzet fennállásának ellenőrzése
- térítési díjak, tandíjak ellenőrzése
- kedvezmények, kérelmek intézése
- napló vezetése
- törzslap vezetése
- bizonyítványírás
- szakmai beszámoló készítés

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A sajátos nevelési igényű gyerekekkel/tanulókkal való foglalkozás helyi rendje

Az alapfokú művészetoktatási intézmények nem jogosultak a sajátos nevelési igényű tanulók után emelt normatíva igénylésére. Fejlesztő foglalkozásokat számukra az intézmény nem tud biztosítani. Ugyanakkor a művészetpedagógiai módszerekkel, a megélt sikerekkel és örömmel jelentős mértékben hozzájárulunk fejlődésükhöz. A sajátos nevelési igényű tanulókat nyilvántartjuk, megkülönböztetett figyelemmel és a differenciálás módszerével segítjük előmenetelüket.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az esélyegyenlőség elve szerint minden tanuló számára biztosítani kell a továbbhaladás lehetőségét. Célunk, hogy a magatartási problémákkal küszködő gyermek is a közösség tagjává váljon, elismeréseket szerezzen.

A cél elérése érdekében a pedagógus feladata, hogy bizalmi viszonyba kerüljön a gyerekekkel kialakítva biztonságérzetét, együttműködő, segítő szándékú kapcsolatot alakítson ki a szülőkkel, ügyeljen a gyakori információáramlásra, hogy a gyermek viselkedésének változásait, a kiváltó okokat vizsgálni tudja. A gyermekekhez bizalommal, szeretettel, munkájának elismerésével közelítő pedagógus lehet igazán hatékony ebben a munkában.

A nyugodt, következetes nevelői magatartásnak, valamint az egyénre szabott differenciált oktatásnak kiemelkedő szerepe van a beilleszkedési gondok megoldásában.

A pedagógus fontos feladata a kapcsolatteremtés módjainak, a helyes magatartásformáknak a megtanítása is.

Feladatunk továbbá a hiperaktivitás felismerése, és a megfelelő tanítási – tanulási módszer alkalmazása.

Autizmus spektrum zavarral élő tanuló

Speciális csoportunk azzal a céllal jött létre, az autizmussal élő tanulókat ellátó intézményt támogassuk művészeti oktató tevékenységünkkel és hozzájáruljunk az autizmussal élő tanulók személyiségfejlesztéséhez a művészetek lazító, e tevékenység biztonságot nyújtó hatásain keresztül.

Az autizmus spektrumába tartozó állapotok lényege a szociális, kommunikációs és speciális kognitív képességek minőségi károsodása, mely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmussal élő tanulók ellátása olyan speciális megközelítést igényel, amely az egyén aktuális szükségleteire, állapotára épít.

Az autizmus spektrumzavarral élő tanulók oktatása során az általános és specifikus pedagógiai tartalmak és az egyéb fejlesztési tartalmak arányait a művészetterapeuta pedagógusunk a tanuló egyéni szükségletei, képességei alapján, a gyógypedagógussal egyeztetve, a pedagógiai diagnosztikai mérések eredményei ismeretében határozza meg.

Feladataink:

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése az Éltes EGYMI pedagógiai céljaival egyetértésben.

Az Éltes EGYMI szociális fejlesztési feladatai között szerepel a beilleszkedést közvetlenül elő-segítő készségek tanítása (taníthatóságot megalapozó szociális készségek, önmagáról való tudás, kapcsolatteremtés és fenntartás) emellett rendkívül fontos feladat, hogy a gyermek minél tartalmasabban legyen képes eltölteni szabadidejét önálló és társas formában egyaránt. A tanítási, fejlesztési módszerek kiválasztásakor figyelembe kell venni, hogy az autizmusból fakadó nehézségek megakadályozzák a gyermekeket abban, hogy a szociális készségeket spontán sajátítsák el. Ezért a fejlesztés metodológiájában elsődleges fontosságú szerepet kapnak a kognitív és viselkedésterápiás eljárások, amelyek a gyermek egyéni szükségleteinek és képességszintjének megfelelően vehetők más fejlesztési módszerekkel is.

Ezt a feladatot tudjuk megtámogatni művészeti nevelés specifikus, az autista csoportra szabott formáival, melyben a művészetterápiának kiemelkedő jelentősége van.

A tudatosan alkalmazott művészetterápia használata a teljesítménykényszerrel, megfeleléssel szemben az alkotó és alkotása teljes elfogadásával oldja feszültségeket, szorongásokat, az alkotás folyamatán keresztül észrevétlenül kioldódhatnak megoldatlan görcsök, mélyben rejlő komplexusok. Az alkotás sorozata örömet ad, és felszabadítja az eddig rejtett érzéseket, elengedi a szorongást, segít teljes lényüket megismerni. A tudatosan és tudattalanul átélt érzelmek, érzelmi kapcsolódások; gazdagítják személyiségüket, erősítik önbizalmukat, segítik szociális kompetenciáikat. Vizuális kifejezőképességük, alkotói kifejezőmódjuk fejlődhet.

Tehetséges, kiemelten tehetséges tanulók fejlesztése

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló,

- aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában
- magas fokú kreativitással rendelkezik,
- és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

Az átlagtól eltérő, különlegesen tehetséges gyerekek is egyéni bánásmódot igényelnek.

A tananyagot nagyobb léptékkal elsajátító tanulók differenciált oktatását egyénre szabott feladatokkal, esetleg egyéni tanrenddel biztosítani kell.

Programunkban kiemelt szerepet játszik a **tehetséggondozás**.

A tehetséges gyermekek felismerése, önálló ismeretszerzésre való ösztönzése a pedagógus feladata.

A tehetséges fiatalok tanulmányi versenyekre való felkészítése, a pályaaorientáció szintén kiemelt feladatunk.

Ügyelni kell arra, hogy a tehetséges tanulók személyiségében ne okozzon torzulást a siker.

A siker- és az esetleges kudarcélmény feldolgozásában a pedagógusnak és a szülőknek is nagy szerepe van.

A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- Egyéni és csoportos feladatok
- Tehetséggondozó órák

- Tehetséggondozó programok
- Tehetségműhelyek
- Projektek
- Pályázatok
- Versenyekre, bemutatókra, fesztiválokra való felkészítés
- Alkotótáborok
- Vendégoktatók, koreográfusok kurzusa
- Továbbtanulást segítő foglalkozások
- Komplex tehetségfejlesztő programok

Rendkívüli továbbhaladás esetén osztályozó vizsgát tehetnek a tanulók.

Az országos tanulmányi versenyen való eredményes szerepléssel az alapfokú művészeti-és záróvizsga alól mentességet kaphatnak.

IV.6. Tehetséggondozás feladatai

Kiemelt szerepet szánunk a tehetséges tanulók képzésének. Létszámtól függetlenül az adott évfolyamon szervezhető tehetséggondozó foglalkozás. E mellett az év folyamán versenyekre, kiállításokra való felkészítés címén plusz órákat biztosítunk a versenyekre jelentkezőknek. A tehetséges, szociálisan hátrányos helyzetben lévő diákokat díjkedvezményben részesítjük, illetve biztosítjuk számukra a tandíjmentességet.

Kiemelt szerepet szánunk a tehetséges tanulók képzésének. Létszámtól függetlenül az adott év-folyamon szervezhető tehetséggondozó foglalkozás. E mellett az év folyamán versenyekre, kiállításokra való felkészítés címén plusz órákat biztosítunk a versenyekre jelentkezőknek. A tehetséges, szociálisan hátrányos helyzetben lévő diákokat díjkedvezményben részesítjük, illetve biztosítjuk számukra a tandíjmentességet.

Tehetségpont

Iskolánk célja a tehetséggondozás fejlesztése érdekében akkreditált tehetségponttá válni.

Feladataink

Hálózatos együttműködés a megyei tehetségpontokkal

- Az együttműködés formái:
- Tanácskozások szervezése/ rajta való részvétel
- Tapasztalatcserék szervezése / rajta való részvétel
- Más tehetségpontokkal közös rendezvények szervezése/ rajta való részvétel
- Pedagógus továbbképzések szervezése (10-30 órás) / rajta való részvétel
- Mérések megszervezésének és lebonyolításának segítése
- Folyamatos információcsere
- Pályázatokban való közreműködés

Célkitűzéseink

Tehetségpontunk az alábbi célokat tűzte ki maga elé:

- A térségben együttműködő tehetségsegítő hálózat kialakítása a tanulók, a mentorok, intézmények, gazdasági szervezetek és határon túli tehetségsegítő szervezetek bevonásával.
- A tehetségsegítés teljes vertikumának biztosítása a tehetségazonosítástól a kutatásig, ez utóbbival összefüggésben új eszközök kimunkálásában való közreműködés.
- A térség tehetséges fiataljainak figyelemmel kísérése, részükre adekvát segítségnyújtás megszervezése
- A lehető legszélesebb tehetségsegítő kör mozgósítása kapcsolataink felhasználásával.
- A tehetségsegítésben érintettek folyamatos tájékoztatása, képzése, egymással való kapcsolataik megteremtése
- Lehetőség teremtése az egymástól való tanulásra a gondozásban érintett valamennyi szereplő bevonásával.
- Az erőforrások folyamatos biztosítása kapcsolataink és pályázatok révén.

A célok teljesülésének indikátorai

- Együttműködő szervezetek száma
- A programokba bevont tehetségek száma
- Tehetségműhelyek száma
- A segítséghez a Tehetségpont által elnyert pályázatok száma, a források összege
- Tehetségfelkutató programok, rendezvények száma

A célok teljesülését az alábbi módszerekkel mérjük és követjük nyomon:

- Folyamatos dokumentáció vezetése
- A tehetségműhelyek vezetőivel való folyamatos konzultáció
- A tehetségműhelyekben oktatók, segítők rendszeres konzultációja
- A programban részt vevő tanulók és szülei elégedettségének mérése
- A rendezvényeken rendszeres elégedettségmérés

A működésünk erőforrásai

Intézményünk az állami, fenntartói, és szülői hozzájárulásból készített éves költségvetés szerint gazdálkodik. Pályázatokból, szülői hozzájárulásból, iskolai hozzájárulásból fedezzük a feltét-eleink javítását, versenyeken, fesztiválokon való részvételünket.

A tehetségpont működésének szakmai minimuma és követelményei.

Konkrét feladataik:

- Tehetség megtalálása
- Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása és megvalósítása
- Fejlesztés
- Tanácsadás szülőnek és gyereknek
- A tehetségígéretnek nyomon követése
- Hálózatépítés
- Tehetségpontokkal való együttműködés
- Tehetségnapok szervezése
- Mérés (monitoring és hatásvizsgálatok)
- Versenyszervezés
- Pedagógiai szakszolgálat szakembereivel való együttműködés

A Tehetségfogalom meghatározása

A Tehetségpontunk tevékenységének középpontjában a tehetségek azonosítása, gondozásának koordinálása, a tehetségneveléssel kapcsolatos tevékenység és a hálózatos együttműködés áll.

A tehetség értelmezésében figyelembe vettük:

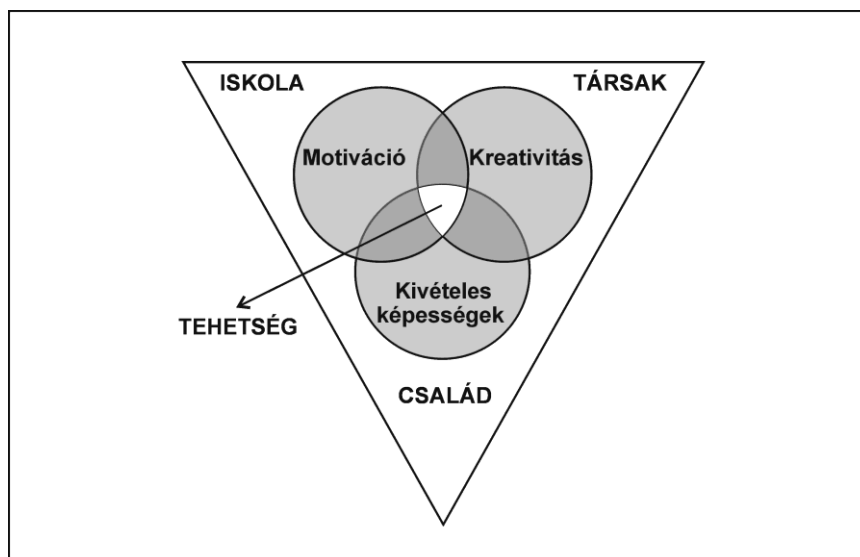
- az intézmény meghatározó szakmai filozófiáját,
- a feladatellátásának sajátosságait,
- azt a külső kapcsolatrendszert, amely a tehetséggondozás számára is biztosítja az átlagon felüli lehetőségeket

Mindezek alapján a Mönks-Renzulli tehetség-modell képezi a kiindulópontot azzal, hogy mellette a Czeizel-féle modell ún. Sors faktor szempontját, valamint a társadalmi tényező (értjük alatta az intézményt körülvevő mikrotársadalmi közeget) is meghatározónak véljük.

Azt tekintjük tehetségesnek, aki:

- valamely területen kivételes képességekkel rendelkezik
- e területen az átlagon felül motivált és
- kreatív

Meghatározó szerepet játszik a tehetség felismerésben és fejlesztésében a társadalmi meghatározottság, az a szociális környezet, melyben a tehetségek élnek. Tevékenységünk során figyelembe vesszük a „sors faktor” erősítő, illetve gátló szerepét.

A program pedagógiai pszichológiai alapelvei:

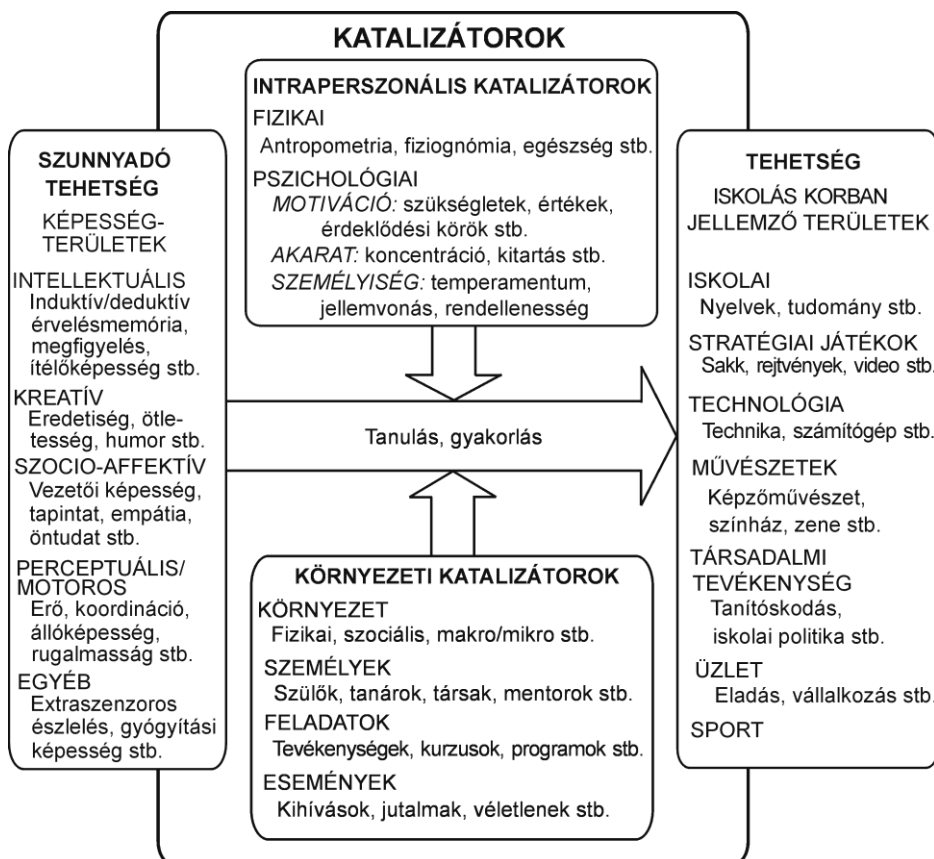
A tehetségpontunk hatókörébe tartozó intézmények pedagógusai nap, mint nap találkoznak a dilemmával: tudjuk, hogy egy gyerek tehetséges, de nem tudjuk megfogalmazni, vagy leírni pontosan és megfelelően az őket jellemző tulajdonságokat, tehát nem tudjuk azonosítani.

Irányadó számunkra Mező Ferenc gondolatsora: „Azt, hogy kit tekintünk tehetségesnek, volta-képpen az általunk választott tehetségkonceptió határozza meg.”

/Mező Ferenc (2004): A tehetségazonosítás problémái a vélemények és a teszteredmények összefüggése kapcsán, PhD értekezés 25. l. 2004, Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet/

A tehetségazonosításhoz a mi felfogásunk szerint a lehető legtöbb szempontot figyelembe kell venni, ezért is foglalmaztuk meg a tehetséget a Mönks-Czeizel modell elemeinek alkalmazásával.

A pszichológiai és pedagógiai módszereknél a Gagne-féle modell foglalja össze legösszetettebben a vizsgálódások körét (2. ábra).

/Balogh László: Elméleti kiindulási pontok tehetséggondozó programokhoz. A Nemzeti Tehetség-segítő Tanács 2007. január 5-6-i tanácskozásához. www.geniuszportal.hu/

Tehetség azonosítás

E modellnek megfelelően, a lehetséges katalizátorokat feltárva az alábbi módszereket tartjuk alkalmasnak a tehetségek azonosítására: felvételi eljárás keretében végzünk képességvizsgálatot is. A képességvizsgálat célja a gyermek számára legoptimálisabb terület, hangszer, tanulócsoporthoz kiválasztása, valamint a szaktanár számára egy előzetes képet is ad a vizsgálat a tanítandó növendék képességeiről.

Tehetségek gondozása

Tehetségpontunk a fent megfogalmazottak szerint a tehetséggondozó tevékenységet az alábbi formákban látja el:

a) Tehetségműhelyek működtetése, melyben az alábbi pedagógiai alapelvek szerint végezzük a tehetségek gondozását:

- Motiváció
- Differenciálás
- Egyéni képességfejlesztés
- Tevékenységközpontú gyakorlat
- Komplexitás, különböző területek együttes fejlesztése

b) Tehetségígéretek közvetítése más tehetséggondozó szervezetek felé

c) Tehetségkiválogatást segítő versenyek szervezése

d) Tehetségek bemutatkozásának segítése

Lehetőségeink:

Továbbképzésen részt vett pedagógusok, nevelési értekezletek, Tehetségpont működtetése, szakmai szervezetekkel való folyamatos kapcsolat, Jó gyakorlatok megismerése

IV.7. Hátrányos helyzet kompenzálása, gyermek és ifjúságvédelem

Célunk olyan pedagógia környezet kialakítása, ahol az iskola és a pedagógus alkalmazkodik a gyermekek eltérő kulturális, képességbeli és tanulási szükségleteihez. Ennek érdekében olyan művésztanárokat, pedagógusokat is alkalmaz az iskolánk, akik speciális szaktudással rendelkeznek és felkészültek a hátránnyal induló tanulókkal való foglalkozásra. Alapelveinkből fakadóan a hátrányok enyhítése mindannyiunk közös kötelessége. Elsődleges feladat a prevenció.

Lehetőségeink:

Pályázatokkal, alapítványi támogatásokkal növeljük azon gyermekek táborozási, üdülési esélyeit, akik ezt anyagi helyzetük miatt nem tehetnék meg.

Munkánk akkor lehet csak eredményes, ha a szülőkkel való kapcsolattartás rendszeres és együttműködő, ennek érdekében kollégáink erőfeszítéseket tesznek az érintett szülőkkel, a telephelyi iskola vezetésével és a telephelyi önkormányzatokkal való rendszeres kapcsolattartás érdekében. Amennyiben a tanuló hátrányos vagy veszélyeztetett, és az eset súlyossága meghaladja a pedagógiai eszközökkel való segítség lehetőségét, úgy azt kötelesek vagyunk jelezni a megfelelő segítő szolgálatoknak, és a szükséges intézkedést megtenni.

A hátránnyal indulók nevelésének feladatai

Rendszeresség

A művészeti képzésünkben részt vevő hátránnyal induló gyerekek rendszeresen járnak a foglalkozásokra, munkafegyelmük javult, érzelmi világuk gazdagodott.

Mivel állandó sikerélményhez jutnak, így az önértékelésük javult, pozitív énkép alakult ki bennük, ami az általános iskolai tevékenységükben is lemérhető.

Az egyéni vagy a közösen végzett alkotó tevékenység növeli önbecsülésüket, fejleszti érzelmi és értelmi intelligenciájukat, elősegíti szocializációjukat.

Identitástudat kialakítása, szocializációs feladatok

Olyan megbízható légkört kell teremteni, amelyben a gyerek eljuthat arra a pontra, hogy alkotótevékenység révén kifejezhesse, felvállalja önmagát.

Az alkotás öröme mellett hangsúlyt fektetünk arra is, hogy munkájukat másokkal is megismertessük, versenyeken, megmérettetésen is részt vehessenek. Az így szerzett sikerélmény óriási hatású, a család, a közösség is értékeli.

A tanítási órákon, kiállításokon, próbákon, színpadi előadásokon megfigyelt és elsajátított viselkedési norma, jelentős nevelési tényező.

Iskolánk biztosítja számukra az oktatáshoz szükséges eszközöket.

Nevelő munkánk során a hagyományos és értékes népzenevel és néptáncal ismertetjük meg a gyerekeket, ezzel is formálva az ízlésüket.

Integráció

- Tanulócsoportok

Adottságokban és képességekben heterogén jellegű csoportok kialakítása a célunk egymás elfogadását segítő, egymás munkáját ösztönző légkörben.

Sajátos hatásmechanizmusával a legeredményesebben fejleszti valamennyi csoporttag szociális képességeit.

- Tananyag

A tananyag sajátossága, hogy beépíti tájegységünk – Baranya, Somogy – népi hagyományait, beleértve a cigány hagyományokat is. A kulturális elfogadás elősegíti a diszkrimináció kiküszöbölését.

- Közös bemutatók, kiállítások, versenyek

Az integrált csoportokban a tanulók egy-egy projekt létrehozásán közösen dolgoznak, mindenkinek van saját feladata, felelőssége, így jön létre az alkotás, kiállítás stb. A konkrét cél érdekében közösen végzett tevékenység, a siker és kudarcélmények, valamint azok közös feldolgozása elősegítik önmaguk és egymás elfogadását, fejlesztik együttműködési készségüket, munkamoráljukat, későbbi társadalmi beilleszkedésüket.

Esélykülönbségek csökkentése

A rászorultság elvének figyelembevételével a szociális hátrányok enyhítése érdekében végzett tevékenységeink:

- * Kedvezmények biztosítása
- * Támogatás biztosítása
- * A felvételi eljárás során a hátrányos helyzet figyelembevétele
- * Tehetséggondozó program
- * Integráció: közösségi programok, versenyek, bemutatók, kirándulások, táborok

Oktatási eszközök biztosítása:

Kézműves tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak a meglévő évfolyamokon a meghatározott tananyag elsajátításához szükséges eszközök, a tanév végi kiállításához szükséges eszközök, a versenyeken való részvételhez szükséges anyagok és eszközök

Színjáték- és bábjáték tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az oktatási eszközök, az előadásokhoz szükséges jelmezek és díszletek.

Néptánc tanszakon: minden tanuló számára biztosított a szaktanterem, biztosítottak az oktatási eszközök, az előadásokhoz szükséges fellépő ruhák és viseletek.

Szolgáltatások biztosítása:

Iskolánk minden tanulója részt vesz az iskolai bemutatókon és kiállításokon. Minden tanuló a teljesítményéről bizonyítványt kap.

Az iskola rendezvényein a részvétel minden tanuló számára biztosított. A tanítási órák időkerete a törvényi előírásoknak megfelelő.

Versenyegek

Minden tehetséges tanuló részt vehet a tehetséggondozó programban, képviselheti iskolánkat a helyi, megyei, regionális és országos szakmai versenyeken, rendezvényeken, fesztiválokon.

Továbbtanulás

A művészeti ágnak megfelelően az igényeknek megfelelően segítjük tanulóink továbbtanulását.

IV.8. Egészségnevelési program

Az iskola összes tanszakán speciális tevékenységek keretében folyik az oktatás. Ez alapvetően meghatározza az egészségnevelésnek azon területeit, melyeket magunk elé tűzhetünk, és a mindennapi munkánk során figyelemmel követünk:

Táncművészet:

- Személyi higiéné
- Testtartás
- Helyes légzés
- Öltözködés
- Testi épség megőrzése
- Termek, helyiségek higiénéje, helyes használata

Képzőművészet és Népművészet

- Személyi higiéné
- Megfelelő öltözködés
- Eszközök és anyagok használatának veszélyei az egészségre, testi épségre
- Műhelyek, helyiségek higiénéje, helyes használata

Zeneművészet - Népzene

- Személyi higiéné
- Testtartás
- Helyes légzés
- Termek, helyiségek higiénéje, használata

Szín- és bábművészet:

- Személyi higiéné
- Testtartás
- Helyes légzés
- Öltözködés
- Testi épség megőrzése
- Termek, helyiségek higiénéje, helyes használata
- Eszközök és anyagok használatának veszélyei az egészségre, testi épségre
- Műhelyek, helyiségek higiénéje, helyes használata

Az egyes tanszakokra vonatkozó speciális szabályokat (megjelenés órán, műhelyben stb.) az iskola házirendjében rögzítettük.

IV.9. Környezeti nevelés programja

Népzene

- A tanulók
- ismerjék fel a természeti, ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;

- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;
- tudják, hogy az élő, ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapiakban egyaránt akusztikus élményt jelentenek;
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Képzőművészet

- A tanulók
- ismerjék fel a természeti, ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére; tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira;
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát;
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni;
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően;
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését;
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre;
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Néptánc

- A tanulók
- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc eszközeivel;
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz stb.);
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.

A környezeti nevelésben használt módszerek

- Játékok
- szituációs;
- memóriafejlesztő;
- kombinációs;
- érzékelést fejlesztő;
- ráhangolást segítő;
- bizalomerősítő;
- kapcsolatteremtést segítő;
- drámapedagógia.

Projekt módszer

- analízis – akcióprojektek

Terepgyakorlati módszerek

- terepgyakorlatok;
- egyszerű megfigyelések;
- célzott megfigyelések

Művészi kifejezés

- vizuális művészet a környezeti nevelésben;
- irodalmi alkotások;

- zeneművészet;
- fotóművészet;
- táncművészet;
- népművészet;
- esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése;
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

A szülők, tanulók, pedagógusok és az iskola partnerei közötti kapcsolattartás formái

A bevezetőben és a közösségfejlesztési feladatok között kifejtettük, milyen jelentőséget tulajdonítunk a szülő nevelésben betöltött hivatásának, és a nevelési partnerkapcsolatok építésének.

Ezeknek a kulcsa a mindennapokban a megfelelő kapcsolattartás az óvoda, iskola, ill. az egyes pedagógus és a szülői ház között.

A köznevelési intézmény, mint a minőségfejlesztésben érdekelt szervezet már a beiratkozástól kezdődően folyamatosan figyelemmel kíséri a szülői elvárásokat és azok teljesülését, azaz, a partneri elégedettséget. Az intézményi önértékelés kihagyhatatlan területe ezeknek az elvárásoknak, illetve értékeléseknek a megkérdezése, mérése, elemzése és a tanulságok beépítése a következő intézményfejlesztési tervbe.

Szülői elvárások

A szülők elvárhatják a művészeti iskolától az alábbiakat:

- A belépéssel kapcsolatos információk legyenek érthetőek, részletesek, időben hozzáférhetőek.
- Pontosan ismerhessék meg kötelezettségeiket, az intézmény szülők iránti elvárásait, kéréseit.
- Kapjanak folyamatos tájékoztatást gyermekük haladásának, fejlődésének és neveltségének méréseiről, eredményeiről.
- Kérdéseikkel, kéréseikkel, problémáikkal kereshessék meg a vezetőt, pedagógust, és azokra kapjanak választ, illetve megoldást.
- Válhassanak az intézményi élet tevékeny részeseivé.
- Folyamatosan figyelemmel kísérhessék az intézmény működését, terveit.

Intézményi elvárások

A szülők részéről elvárjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken.
- Együttműködő magatartást.
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést.
- Aktív részvételt a szülői véleményformáló, érdekvédelmi és közösségi munkában.
- Érdeklődő, segítő hozzáállást.
- Támogatást az egyes konkrét intézményi, fejlesztési célokhoz.

A diákok részéről elvárjuk:

- A tanulói kötelezettségeik, azokon belül a kapcsolattartásra vonatkozó feladataik és kötelemeik teljesítését. Ezeket részletesen a Házi rend, valamint a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

Közösség fejlődésének segítése

A közösségfejlesztés szintén igen szerteágazó terület. Magában foglalja a csoportlétre, szervezeti, társadalmi létre való együttműködési, kötődési, közösségi képességeket, az érdekérvényesítő képességet, a vezetési, versengési képességeket is.

A személyiségfejlesztés iskolai közösségben történik. Az iskolai oktató-nevelő munka tehát nemcsak az egyén önmagához mért fejlesztését, helyes önértékelését foglalja magában, hanem a közösséghez való viszonyának fejlesztését, a sikerek és kudarcok közös feldolgozását, a motivációs bázis újabb és újabb közösségi élménnyel történő állandósítását is.

Az alapfokú művészetoktatás táncművészeti ága eleve közösségi tevékenység, emellett a képző- és iparművészeti, valamint a zeneművészeti ág és a színjáték és bábjáték tanszak is a közös alkotó munkára épít.

A képző és iparművészeti foglalkozásokon a csoportmunkák során, közös kiállítás- és galéria látogatásokon, tanulmányi kirándulásokon, a tánc, a drámás és zenei közös próbák és fellépések során a közösségi hovatartozás megélése, a csoportszellem fokozatosan fejlődik.

A tanulók a képzés során elsajátítják a közösségi élethez szükséges együttműködési (egymásrautaltság, mások elfogadása, kapcsolatteremtési képesség, szereptől függő alá-fölé rendelési viszony, egy mindenkéért, mindenki egyéért...) kompetenciákat.

A szülői kapcsolattartás formái intézményünkben

- ismerkedő foglalkozások a leendő 1. folyamatosok részére,
- nyomtatott és elektronikus intézményi tájékoztatók,
- a tanév, nevelési év helyi rendjének közzététele a helyben szokásos módon,
- szülői értekezlet,
- fogadóóra,
- egyedi megbeszélés előre egyeztetett időpontban,
- nyílt nevelési, tanítási nap,
- hivatalos írásos tájékoztatások (ellenőrzőkönyv, elektronikus napló bejegyzései),
- a Szülői Munkaközösség munkájának támogatása. Intézményünkben a szülők képviselőt a Szülői Munkaközösség látja el, mely intézményi egységenként az egyes osztályokból delegál 2-2 főt. A Szülői Munkaközösség vezetője értesíti az intézményegység, tagintézmény vezetőjét gyűléseikről. Az ott felmerülő kérdésekre, problémákra a vezető legkésőbb 15 napon belül szóban vagy írásban válaszol. A Szülői Munkaközösségek reprezentatív testülete a Kollégiumi Szülői Munkaközösség, amely önállóan alakítja ki működési szabályait és rendjét.

A tanulói kapcsolattartás formái iskoláinkban

- tanórai és egyéb foglalkozások,
- iskolai rendezvények,
- hitéleti alkalmak,
- közösségi kirándulások,
- diákforumok,
- pedagógiai, lelkipásztori, pszichológiai vagy szociális tárgyú, személyes találkozók,
- közösségi szolgálat, önkéntes munka, tanórán kívüli közhasznú tevékenység (pl. hulladékgyűjtés, faültetés). A tanulók véleménynyilvánításának formái iskoláinkban:
- diák-érdekképviselő (diákpresbitérium),
- fegyelmi bizottságban biztosított képviselő,
- diákközséggyűlés, diákparlament évente egy alkalommal,
- A tanulóközösségekre vonatkozó általános rendszabályok

A tanulóközösségekre vonatkozó általános rendszabályok

A tanulóközösségek intézményi magatartási és munkarendjének részletes szabályait az intézmény Házirendje tartalmazza, amelyet tagintézményenként a nevelőtestületek alkotnak meg. A Házirend külön kitér a telekommunikációs, kép- és hangrögzítésre alkalmas, az internetelésre alkalmas okoseszközök, valamint a tiltott eszközök használatára.

Ennek megfelelően, az intézmény működésének rendjében¹ – a 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendeletben foglaltak szerint – szabályozza a telekommunikációs, kép- és hangrögzítésre alkalmas, az internetelésre alkalmas okoseszközök valamint az e rendeletben taglalt, ún. tiltott eszközök használatát.

A tanulók iskolai döntéshozatalban való részvételi jogának gyakorlása

A tanulók, diákközösségek a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat megalakulása esetén, az alábbi módon gyakorolja jogait.

A tanulók, illetve képviselőiknek részvétele az iskolai döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében, a jogszabályban meghatározott egyetértési-, véleményezési- és javaslattevési jog gyakorlása révén valósul meg. A tanulóközösségek, osztályközösségek, diákkörök, műhelyek s az iskolában szerveződő művészeti csoportok önálló közösségek. Az iskola életében bekövetkezett változások véleményezésben, döntésekben a diákok képviseletét vállaló, tíz évnél idősebb tanuló vesz részt.

Az intézmény igazgatója jogszabályban meghatározott esetekben írásban, vagy szóban kéri a diákok képviselőjének egyetértését, véleményét, felhívja figyelmét a jogszabályban meghatározott határidő betartására. Az igazgató átadja a dokumentumot, melyről a nyilatkozatot kéri. Az intézményi dokumentumok aláírásának joga a diákok képviselőjét illeti.

A diákok képviselője az iskola igazgatójához címzett javaslattal bármikor élhet, melyre tizenöt napon belül választ ad az igazgató. Válaszadás előtt szóbeli meghallgatásra kérheti magához a javaslattevőt.

A tanulók tájékoztatása, véleményük kikérése, javaslataik megtétele, és a döntési jogaikat a tanulók a csoportokon belül tehetik meg, amelyet a csoportvezető pedagógus koordinál.

A csoportvezető pedagógusok a következő témakörökben kéri a tanulók véleményét:

- adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál
- SZMSZ elkészítésénél, módosításánál
- a Házirend elkészítésénél, módosításánál
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- a tanórán kívüli foglalkozások formáinak meghatározásához
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatos fenntartói döntés előtt
- a tanuló ellen indult fegyelmi eljárás során
- a tantárgyválasztási tájékoztató elfogadása előtt

A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái

Az együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, a rendszeres információáramlás, a segítőkész, pozitív megnyilvánulások, a nyitottság.

¹ Ld., Házirend: a Formai követelmények és általános kötelezettségek a közösségben c. fejezet kiegészítése.

Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani, ezért nagyon fontos a szülők folyamatos tájékoztatása az iskola működéséről és a szülői véleményének folyamatos megismerése az igényekhez igazodó oktatás megteremtésének érdekében. Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az oktatási – nevelési feladataink sikerességét támogatja.

Feladatunk továbbá kialakítani a szülőkből is a rendszeres kommunikáció igényét, a kétirányú információáramlás jelentőségét a nevelés hatékonysága érdekében.

A szülők tájékoztatásának formái

- szülői értekezlet
- személyes beszélgetés
- fogadó óra
- nyílt nap
- ellenőrző
- levél
- tájékoztató szórólap
- kiadvány
- média
- online felületek

Az iskola működésében a következő szerepek jelennek meg

- a szülő, mint a szolgáltató megrendelője
- a szülő, mint a tanulási- nevelési folyamat segítője
- a szülő, mint az iskolai közélet szereplője

A szülő kérheti

- a tanszakváltást
- az oktatási hozzájárulás csökkentést, halasztást, elengedést
- a tanuló független bizottság előtti vizsgázását
- csoportváltást

A szülő közreműködhet

- az eszközpark gyarapításában
- rendezvények lebonyolításában
- kirándulások szervezésében, lebonyolításában
- a szülői képviseleten keresztül a jogszabályban meghatározott keretek között az iskola működését meghatározó dokumentumok létrehozásában

A szülők közössége:

Feladatuk: a csoportok működésének segítése, együttműködés a pedagógusokkal

Az iskolai szintű szervezeti forma az SZMK, amely azonban a több településen működés következtében a gyakorlatban nem képes hatékonyan működni. A szervezeti forma helyett a szülők közül a feladatra jelentkező képviselőt vonjuk be az iskola

életére vonatkozó változásokhoz, döntések meghozatalának folyamatába, a szülők képviselőjének véleményét kérjük az iskolai dokumentumok módosításakor. A feladat elfogadását nyilatkozatban rögzítjük. A csoportvezető pedagógus tájékoztatja a szülőket az iskolai működést érintő kérdésekről, a szülők a csoportok szintjén gyakorolhatják a jogukat, amelyet a képviselőn keresztül érvényesíthetnek. Az egyeztetésben közreműködnek az iskola pedagógusai.

A szülők döntési jogkörébe tartoznak:

- saját szervezet létrehozása, működésük meghatározása

Kötelező véleményt kérni:

- az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál
- a tanév helyi rendjével kapcsolatban
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatos fenntartói döntések előtt
- az intézmény vezetője megbízásával, és megbízásának visszavonásával kapcsolatos döntés előtt

A partnerekkel való együttműködés rendje

A partnerek lehetnek belső és külső partnerek, valamint közreműködők

Belső partnerek, akik a nevelés- tanítás-tanulás folyamatában közvetlenül részt vesznek: diákok, szülők, munkatársak, fenntartó.

Külső partnerek, akik a folyamatban áttételesen vesznek részt: társintézmények igazgatói, munkatársai, együttműködő civil szervezetek vezetői, tagjai.

Közreműködők: a törvényességet előíró és felügyelő hatóságok, szakmai segítséget nyújtó intézmények.

A partnerek kiválasztásának elvei a következők voltak:

- Kinek, vagy kiknek az elégedettsége lehet fontos az intézmény számára?
- Mely partnerek elvárásai irányíthatják a szakmai célok kitűzését?
- Kik azok, akik leginkább segíthetik ötleteikkel az intézmény fejlesztését?

A partnerekkel való kapcsolattartás formái:

- megbeszélés
- elégedettségi kérdőív
- közös rendezvények, programok
- szakmai és módszertani egyeztetés a hátrányos helyzetű és a tehetséges tanulók előrehaladása érdekében
- tehetségsegítés
- főiskolai hallgatók mentorálása
- szerződések, együttműködések megkötése
- konferenciák, tehetségnapok szervezése
- projektekben együttműködés

Partnerek igény- elégedettség mérése

Az intézményi működés alapfeltétele, sőt létfeltétele, hogy jó kapcsolatot tartson fenn a társintézmény vezetőkkel, hiszen az oktatás helyszínét bérleti szerződések megkötésével tudjuk biztosítani. A jó kapcsolat biztosítékai a kölcsönösség, a két intézmény érdekeinek egyidejű szem előtt tartása, a jó kommunikáció, személyes kapcsolatok, a másik intézmény értékeinek tisztelete, megbecsülése.

Mindezek alapja a megbízhatóság, a tisztesség, a kiszámíthatóság és korrektség.

A fentiek miatt folyamatosan kell tájékozódunk partnereink véleményéről, és azokat be kell építeni az iskola munkájába, nevelési programjába.

Igény- és elégedettség mérést a diákokkal, szülőkkel, dolgozókkal, társintézmények vezetőivel két évente kell elvégezni.

A megkérdezettek száma: osztályonként két-két fő, a külső partnerek esetén 1 fő.

Az igény-és elégedettség mérés módszere: kérdőív, beszélgetés, tárgyalás, egyeztetés.

A partneri igények elemzése

Az intézmény a partnerek igényeiből levont következtetések alapján meghatározza elérendő céljait.

A célok meghatározásához fontossági szempontokat kell figyelembe venni.

A törvényességi szempontok nem hagyhatók figyelmen kívül az igények teljesítése közben.

Kommunikáció a partnerekkel

A kommunikáció az emberi, a társas kapcsolatokat megelevenítő, működtető információ-és energia-csere –folyamat.

A kommunikáció tartalma azonban nemcsak információ, ismeret, gondolat lehet, hanem érzéseket, értékeket, energiát is közvetítünk általa. Akkor teljeseedik ki igazán, ha a kommunikáció nemcsak kifejezi, hanem alakítja is az emberi kapcsolatokat, azok minőségét

Külső partneri kapcsolatok

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart:

- a fenntartó Baranyai Református Egyházmegye választott tisztségviselőivel (esperes, egyház- megyei gondnok, Igazgatótanács elnöke),
- a fenntartó Baranyai Református Egyházmegye lelkipásztoraival,
- az egyházi fokozatos testületek köznevelési szervezeteivel, tisztségviselőivel (MRE Zsinati Iroda Oktatási Iroda, Egyházkerületi Iskolaügyi Bizottság, egyházkerületi iskolaügyi tanácsos),
- más református köznevelési és felsőoktatási intézményekkel,
- más állami, egyházi és magán fenntartású köznevelési és felsőoktatási intézményekkel,
- határon túli magyar és külföldi testvériskolákkal,
- a Református Pedagógiai Intézettel,
- az Oktatási Hivatal Pécsi Pedagógiai Oktatási Központjával,
- a Klebelsberg Központ Tankerületi Központjaival (Pécs, Szigetvár),
- az országos és területi kormányzati, közigazgatási szervezetekkel, szakhatóságokkal (Kormányhivatal és szervezeti egységei),
- a települési önkormányzatokkal,
- a területileg illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokkal,
- az iskolaegészségügyi szolgálattal,
- a Humán Szolgáltató Központtal,

- a Vöröskereszttel,
- a közművelődési intézményekkel,
- más karitatív, segítő szakmai intézményekkel, egyházi és civil szervezetekkel.

IV.10. A tanulói jogviszony létesítése, megszüntetése

A belépés feltételei

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatási képzéseit igénybe vegye, amely térítési díj vagy tandíj köteles. A miniszterrel kötött köznevelési megállapodás esetén ingyenes.

Iskolánkba felvételt nyerhetnek a közoktatásban résztvevők köréből a 6-22 éves korúak.

A tanulói jogviszony a beiratkozással jön létre és egy tanévre szól. Beiratkozni az erre a célra szolgáló – minden tanévben aktualizált - beiratkozási lapon lehet. A felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges.

Jelentkezés utolsó napja minden év szeptember 30.

A felvétel rendje

- A beiratkozás időpontját a határidőtől számítva harminc nappal korábban nyilvánosságra kell hozni az intézmény honlapján, közösségi oldalán.
- A jelentkező gyermeket - érdeklődését és alkati adottságait figyelembe véve - a meghirdetett tanszakokra a szaktanár javaslatára vesszük fel.
- Az alapfokú művészetoktatásba való felvételtől a művészeti iskola igazgatója dönt. Elutasítás esetén a szülőt (gondviselőt) írásban köteles értesíteni.
- Az évfolyamba sorolás az előképzettség, illetve az életkor szerint történik. Magasabb évfolyamba történő felvétel esetén különbözeti vizsgát kell tenni.
- Különbözeti vizsga nélkül kerülhet a tanuló az előképző második illetve az alapfok első osztályába, kivéve, ha az adott csoport előképző évfolyamon indult.
- Új tanuló felvételéről az igazgató az iskola engedélyezett tanulói létszámának és az indítható csoportok számának figyelembevételével dönt.

A tanuló jogviszony megszüntése

- *Kimaradással* szűnik meg a tanulói jogviszony a szülő (gondviselő) írásban benyújtott kérelmére, a bejelentésben megjelölt napon.
- Az alapfok hatodik évfolyam befejezésével – amennyiben a növendék nem tesz művészeti alapvizsgát – a bizonyítvány kiállításának napján.
- A művészeti alapvizsga letétele esetén annak bizonyítványba bejegyzett napján.
- Az továbbképző tizedik évfolyam befejezésével – amennyiben a növendék nem tesz művészeti záróvizsgát – a bizonyítvány kiállításának napján.
- A művészeti záróvizsga letétele esetén annak bizonyítványba bejegyzett napján.

Más alapfokú művészeti iskolából érkező tanulók átvétele történhet:

Az elvégzett évfolyamok figyelembevételével, a következő évfolyamra történő felvétellel, a szaktanár javaslatát figyelembe véve.

IV.11. A tanulmányok alatti értékelések és vizsgák szabályai

Értékelés

A teljesítmény értékelése

A pedagógus a tanuló teljesítményét a tanítási év közben **érdemjeggyel** értékeli. Félévkor és a tanítási év végén, fenti módon **szövegesen, vagy osztályzattal minősíti. Szövegesen az előképző első évfolyamon és a második évfolyam első félévében**, illetve – igény vagy szükség esetén - magasabb évfolyamokon a sajátos nevelési igényű (SNI) növendékeknél értékeli.

Szöveges értékelések:

- *Kiválóan teljesített:* aki ismeri, érti, tudja, reprodukálni képes a tananyagot, pontosan szabatosan fogalmaz, a megszerzett ismereteit képes alkalmazni, önállóan tanári segítség nélkül, szabadon alkot, ad elő.
- *Jól teljesített:* aki kevés jelentéktelen hibával dolgozik, apró bizonytalanságok jellemzik, kisebb hibákat vét, de törekszik a hiányosság leküzdésére. Előadásában, munkájában kevés tanári segítséget igényel.
- *Megfelelően teljesített:* aki pontatlan, több hibával dolgozik, többszörösen szorul nevelői segítségre, ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni.
- *Felzárkóztatásra szorul:* aki nagy hibaszázalékkal dolgozik, csak a tananyagi minimumot teljesíti, képtelen az önálló feladatmegoldásra.

Az érdemjegyek és osztályzatok:

- *Jeles (5):* aki ismeri, érti, tudja, reprodukálni képes a tananyagot, pontosan szabatosan fogalmaz, a megszerzett ismereteit képes alkalmazni, önállóan tanári segítség nélkül, szabadon alkot, ad elő.
- *Jó (4):* aki kevés jelentéktelen hibával dolgozik, apró bizonytalanságok jellemzik, kisebb hibákat vét, de törekszik a hiányosság leküzdésére. Előadásában, munkájában kevés tanári segítséget igényel.
- *Közepes (3):* aki pontatlan, több hibával dolgozik, többszörösen szorul nevelői segítségre, ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni.
- *Elégséges (2):* aki nagy hibaszázalékkal dolgozik, csak a tananyagi minimumot teljesíti, képtelen az önálló feladatmegoldásra.
- *Elégtelen (1):* aki a tananyagot minimálisan sem sajátítja el, tanári irányítással sem képes a tananyag reprodukálására

A növendékek teljesítményét és szorgalmát **havonta, legalább egy érdemjeggyel** értékeli.

A szorgalom értékelése

- Példás (5)
- Jó (4)
- Változó (3)
- Hanyag (2)

A vizsgajegy

A vizsgajegy 200%-ban számít

Vizsgák

Formái

- nyilvános, csoportos színpadi bemutató (színdarab, tánc-koreográfia, koncert)
- kiállításon való részvétel (képzőművészet)
- szóbeli vagy írásbeli vizsga (elméleti tárgyakból)

Az év végi vizsga a főtárgyakra és a kötelező tárgyakra vonatkozik.

Az elméleti tantárgyakból félévkor szóban, év végén szóban, vagy írásban, felmérés, vagy teszt formájában kell számot adni

Az ismeretek számonkérésének tartalmát a kidolgozott tantárgyi programok évfolyamokra lebontott követelményei határozzák meg.

Az elégségeshez szükséges ismeretek szintjét az évfolyamokra lebontott tantervi programok minimum-szintjei jelzik.

Félévi vizsga

A félévi vizsga megtartása nem kötelező, a növendék értékelhető megszerzett jegyei alapján is.

- gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással
- gyakorlati feladat végrehajtása csoportosan vagy tanári irányítással
- szóbeli vagy írásbeli felelet (elméleti tárgyakból)

Év végi vizsga

Az év végi vizsga megtartása kötelező. Szervezhető külön tanszakonként, de együttesen is. A zeneművészeti, táncművészeti és színjáték tanszakokon a színpadi produkció bemutatása (koncert, színdarab, tánc-koreográfia), valamint képzőművészet tanszakon a vizsgadarabok csoportos kiállítása jelenti az év végi vizsgát.

Előmenetel

A tanévben az adott évfolyamra előírt követelmények teljesítése esetén a tantestület határozata alapján a növendék a következő évfolyamba léphet, melyet a törzslapban és a bizonyítványban záradékként rögzíteni kell.

Egy tanévben *különbözeti vizsgákkal* legfeljebb *két tanévet* léphet előre.

Egyedi, speciális esetben a következő tanévben *évfolyamát folytatja*. Esetei:

- Mulasztásai miatt nem osztályozható.
- Az évfolyam követelményeit nem teljesítette.
- A szülő/gondviselő írásbeli kérelme alapján évfolyamát folytatja (ismétli)

Művészeti alap- és záróvizsgára bocsátás feltételei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti alapvizsgára és művészeti vizsgára jelentkezést a szülő kezdeményezheti a „Jelentkezési lap művészeti vizsgára” című dokumentum kitöltésével és február 28-ig történő leadásával.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

A továbbhaladás feltétele az egyes tanszakok helyi tantervében elfogadott tananyagának sikeres elsajátítása. A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A tanulók az iskola igazgatójának engedélyével, az iskola két, vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben is teljesítheti. Az igazgató az engedélyt a szaktanár véleményének figyelembevételével adja meg.

Az éves tanmenet és az éves munkaterv figyelembevételével, speciális esetekben, egyéni elbírálás alapján az egyes évfolyamok követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb idő lehetőségét biztosítunk. Ebben az esetben az év végi bizonyítványba és a törzslapba az „évfolyamát folytathatja” bejegyzés kerül.

Az év végi vizsgák a tanév vége előtti három hétben szervezhetők.

Az osztályozó vizsga tantárgyanként és évfolyamonként megszabott követelményei megegyeznek a Pedagógiai Programban előírt évfolyamokra előírt minimum követelményekkel.

A művészeti alap-és záróvizsgák részletes követelményeit a tanszakok tantervi programja tartalmazza.

V. HELYI TANTERVEK

A köznevelési tudástartalmak, követelmények szabályozásában a Nemzeti Alaptantervben foglaltakat a Kerettantervek bontják le az egyes iskolatípusokra, ill. nevelési fokokra. A Kerettantervi tudástartalmakat, követelményeket a Pedagógiai Program részét képező Helyi Tanterv hivatott a helyi gyakorlat számára előírni tantárgyanként. A pedagógusok a Helyi Tanterv alapján készítik el az adott tanévre vonatkozó tanmeneteiket, tématerveiket, nevelési, foglalkozási terveiket.

A NAT a Kerettanterv 2. számú mellékletében a művészeti iskolai nevelés-oktatás keretében az alábbi szabályozórendszerben járul hozzá a tudástartalmak megújításához:

„(1) A kerettantervek meghatározzák:

- a) a nevelés-oktatás céljait,
- b) a tantárgyi rendszert,
- c) az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát,
- d) a tantárgyak követelményeit,
- e) a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait,
- f) a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeretet.”

VII. ZÁRADÉK

A Nevelési Program változtatásait a Pécsi Református Kollégium Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete 2025. január 13.-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. **Határozat száma: 2025/6 (01.13.)**

Tervezett felülvizsgálat (ha jogszabály másképp nem rendelkezik): 2030. június

A Pedagógiai Program életbe lép 2025. szeptember 1-től.

Pécs, 2025. január 13.

A Pedagógiai Programot összeállította: Balogh János igazgató

A Pedagógiai Programot a fenntartó Igazgatótanácsának előterjeszti:

Dr. Kádár Péter

főigazgató

A Pedagógiai Programot megismertük és jóváhagytuk:

.....

A fenntartó képviselőjében